

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SCODVENEČ

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

V Milanu - začetek

Deset let je trajal mrk v odnosjih med Italijo in Turčijo. Sedaj je zopet posijalo sonce, in to dejstvo je imelo tako močan odjek po političnem svetu, da je treba verjeti onim vestem, ki pravijo, da se je v Milanu zgodilo nekaj več, kakor pa da so preračevali samo možnosti obnove prijateljstva med Italijo in Turčijo. Kajti, če bi tudi napetost, ki je posebno pretreščala med obema državama, tudi še nadalje trajala, bi jo Evropa brez težave prenesla in tudi obe prizadeti državi bi navezadnje vsled tega ne doživeli kakšnih nevarnih pretresljajev. Kar je Turčijo najbolj vznemirjalo, je bila možnost, da bi se kdaj Italija zalelela v turško zemlje, odnosno, da bi ga s Sredozemskega morja sem in z otokov, ki ležijo nedaleč od maloazijske obale turške države, ogrožala in jo silila v neprestano oboroževanja. Ta strah pa je itak odpadel, odkar sta Italija in Anglija sklenili svoj gosposki sporazum in sta v njem izrecno izjavili, da jamčita za nedotakljivost političnih meja v vseh državah, ki jih napaja Sredozemsko morje. Tudi okolnost, da Italija ni s podpisala dardanelskega sporazuma, ki je bil lani sklenjen v Montreux v Švici, Turčije ne more motiti. K večjemu Italijo, ki se je sama sebe izključila iz pogodbe, ki urejuje plovo po eni najvažnejših očin, ki vodijo iz Sredozemlja v trgovska pristanišča obalnih držav Črnega morja. Zato pravimo, da sta se italijanski in turški državnik morala v Milanu razgovorjati še o čem drugem kot pa o ureditvi medsebojnih odnosjev. In to »ono drugo« je kar Evropa in nas posebej seveda bolj zanima, in je tudi povzročilo nesorazmerno zanimanje političnega sveta za milanski sestanek.

Prvo, kar je treba vprašati, kadar se dva državnik sestane, je, kdo koga potrebuje in kako hoče ta drugega preslepti, je svoje dni hudomušno zapisal Clemenceau v svoji knjižici o gosposki diplomaciji. Če porabimo Clemenceaujev recept za milanski sestanek, bomo seveda takoj izključili namero, da sta italijanski in turški državnik nameravala drug drugega prevariti, ampak da sta se našla z najčistejšimi nameni okrog baržunaste mize v krasni vladni palači v Milanu. Preostane torej samo prvo vprašanje: kdo koga potrebuje, in na to je treba najti pravičen odgovor.

V italijanski zunanji politiki opažamo po osvojitvi abesinskega cesarstva temeljite spremembe. Med tem, ko smo prej opažali, da se je italijanska zunanja politika v Evropi izražala v neprestanem živnem dreganju v obstoječi politični red, sedaj v Srednji Evropi, sedaj na Balkanu, sedaj zopet na evropskem zapadu in čisto odkrito imela značaj razdiralne politike države, ki ni zadovoljna, a ne ve prav, kje tiči kal bolezn, opažamo sedaj, odkar si je ustvarila svoj ogromni in bogati imperij v Afriki, mnogo bolj konservativno razpoloženje. Imamo vtis, kot da je glavna skrb italijanske politike, da si vsesetransko zavaruje ne samo posest imperija, marveč tudi njegovo mirno izkoriščanje in uživanje njegovih dobrin. Njen sporazum z Anglijo je v prvi vrsti služil temu namenu. Toda če hoče obrniti vso svojo skrb na načrtno izkoriščanje bogatega abesinskega ozemlja, mora imeti v Evropi mir, mora tako rekoče za svojim hrbtom imeti občutek popolne varnosti in mora odstraniti vsako možnost, da bi jo kdaj mogel kdaj suniti v ledja dol iz Evrope.

Takoj, ko se je vrnila zmagovalna iz Afrike, je Italija šla na delo v navedenem smislu. Nevarnost ji lahko preti iz dinamične Nemčije, o kateri še danes nikdo ne more reči, v katero smer bo enkrat eksplodirala, in pa od Balkana. Ti dve fronti je treba torej zavarovati in najboljšo sredstvo za to je — prijateljstvo. Rimsko vladno vidimo kako ponuja roko Nemčiji, sklepa z njo »osišče Rim-Berlin« in skupno protikomunistično fronto. Istočasno seveda nadaljuje gradbeno dela na trdnjavskem pasu vzdolž vse avstrijsko-italijanske meje, da bi trdnjavski pas držal, kadar bi osišče popustilo. Rimsko vladno vidimo tudi, kako ponuja prijateljstvo balk. državam in v prvi vrsti Jugoslaviji, njeni sosed in danes brez dvoma vodilni državi na Balkanu. Italijansko vladno končno vidimo, kako vpliva na Avstrijo in Madjarsko, da naj tudi spremenita svoje odnose do južnih sosed. Na vsem srednjeevropskem in balkanskem področju torej neke vrste mobilizacija dobre volje in ljubeznivega razpoloženja. Italija z veseljem odobrava jugoslovansko-bolgarski pakt in priganja k podobni zvezi med Jugoslavijo in Madjarsko. In prijateljsko zvezo z Jugoslavijo čaka, na sklenitev novega prijateljstva z Grčijo se pridno pripravlja. Sedaj je poravnala svoje račune s Turčijo in pri tem širokogrudno zadovoljila vse turške težnje.

Če postavimo milanski sestanek v ta okvir nove italijanske zunanje politike, ki se na vsak način prizadeva pomiriti vse svoje evropske zaledje s prijateljstvi in prepričati eventualni vdor nemške dinamike proti jugu s trdno povezanimi prijateljstvi v Podonavju in na Balkanu, potem takoj razumemo, da pomeni milanski sestanek tako rekoče začetek obsežnega diplomatskega delovanja italijanske vlade na Balkanu, delovanja, ki ne more biti omejeno samo na Turčijo, marveč ima široki okvir Baklanske zveze sploh. Ruždij Aras je torej prinesel iz Milana na eni strani sporazum med svojo državo in Italijo na drugi strani pa tudi pobude, ki jih bo izročil na pravih mestih, kako bi se dalo prijateljstvo med Italijo in posameznimi balkanskimi državami čim hitreje urediti in čim uspešneje podpreti. Balkanski sporazum se sestanem v kratkem času v Atenah in bo Ruždij Aras takrat imel kaj več povedati o ciljih Italije, med katerimi predstavlja sporazum s Turčijo samo eno, ne rečemo, da je dragoceno točko.

Ako bi tore hoteli odgovoriti na Clemenceaujevo vprašanje: kdo koga potrebuje, ki ne našli nobenih težav za pravilno oceno milanskega sestanka med Ruždij Arasom in grofom Cianom? Tudi bi ne šli daleč mimo resnice, če bi rekli, da fisti, ki potrebuje, tudi nekaj nudi. Kajti v mednarodnem življenju so prijateljstva le redkokdaj čustvenega značaja. Bržkone je naš ministrski predsednik in zunanji minister

Kaj se dogaja za okrvavljenim obzorjem Rusije

Nasprotujoče si vesti o nezadovoljstvu v rdeči armadi Celi vlaki pa vozijo na tisoče novih ujetnikov v Sibirijo

Ljubljana, 5. februarja.

Casnikarske agence poročajo v svet zelo alarmantne vesti iz sovjetske Rusije. Takoj, ko so prvi glasovi o revoluciji v sovjetski prodrli v javnost, se je publike polastilo silno zanimanje, ki razumljivo hoče zvedeti več in več. Ljudje nas sprašujejo, kaj je na stvari...

Na to splošno vprašanje moremo tudi le splošno odgovoriti. Predvsem mora naša javnost računati s tem, da točnih, povsem zanesljivih vesti iz sovjetske Rusije ni mogoče tako hitro dobiti. Ako se je res kaj pomembnega zgodilo, potem je gotovo, da bo oblast, in to katera že koli, vsaj spočetka zapla vse vezi z zunanjim svetom in prepričala vsa poročila, ki ne bi bila preje cenzurirana v smislu, ki ga bo vlada hotela. Točne vesti bodo edinele mogli dati diplomati svojim vladam, kar pa bo trajalo še nekaj časa. Stvar inozemskih vlad je potem, kaj in koliko od svojih informacij bodo pripravljene dati tisku na razpolago.

Če se potrdi prvo poročilo, da je vrhovni poveljnik boljševiške armade res udaril na Stalina, bi se s tem še davno ne moglo reči, da je udaril tudi proti komunizmu. Kajti tudi Vorosilov je komunist, kateremu je Stalin po svojem delu in idejni zamisli brez dvoma mnogo bližji kakor pa Trocki z idejo permanentne revolucije. Ako bi Vorosilov posegel v spor, ki se vedno opasneje razvija med stalinizmom in trockizmom, ne bi storil svojega odločilnega koraka z namenom, da eni ali drugi struji pomaga do zmage. To bi le vo-

dilo do nadaljnih še bolj krvavih obračunov med obema strankama, ki sta, po sedanjih procesih sodeč, obe zelo močni in razširjeni po celi sovjetski. Ako se Vorosilov res čuti toliko močnega, da si upa tvegati upor proti Stalinu, bi storil ta korak le zato, da prepriča vedno hušo samovoljo tajne policije (GPU), ki zapira vsoevprek in posega tudi že v armado, in da nadalje prepriča razkroj, ki se pojavlja v politični upravi, v industriji, v prometu, v rudokopih, kjer se sabotaža nezmanjšano nadaljuje. Na koga se bi pri tem Vorosilov mogel opirati? Na armado, ki je komunistična in kvečjemu na edino stranko, ki je politično organizirana in ki je seveda — komunistična. Kar bi mogel Vorosilov storiti, je le zamena osebne diktature Stalina z osebno diktaturo druge osebe ali kar naravnost vpovstavitve vojaške diktature. Toda ne eno ne drugo bi še ne pomenjalo likvidacije komunizma v Rusiji. Likvidacija boljševizma v Rusiji bo bržčas trajala še dalje, kot pa traja sedanjí režim in je vprašanje, če je rdeči maršal Vorosilov tisti, ki bi jo mogel izvesti. Kolikor vemo o Vorosilovu, se do sedaj ni pečal s politiko ampak se je izključno posevečal le armadi in njenemu tehničnemu ustroju.

Eno pa je gotovo: Procesi, ki jih je insceniral Stalin, odkrivajo pred celim svetom, da je boljševiški režim notranje hudo bolan in da kaže znake razpadanja. Pri tem niti ni bistveno važno, ali bo shiral vsled svoje notranje protinaravnosti ali pa bodo nasilni udarci pospešili nujen in naraven razvoj.

Italijanski in angleški viri raznašajo vest o uporu rdeče vojske

Riga, 5. februarja. b. Po vesteh agencije Stefani je včeraj izbruhnila revolucija v vrstah rdeče armade proti sedanjemu vodstvu sovjetske Rusije. Prva se je uprla moskovska posadka, ki je proglasila maršala Vorosilova za diktatorja. Rdeči maršal je takoj zbral enote moskovske posadke ter pričel nastopati proti Kremlju, kjer je sedež sovjetske vlade in Kominterne. Tam pa stanuje tudi Stalin.

Vesti, ki prihajajo iz Moskve, trdijo nadalje, da so izbruhnile v raznih pokrajinah sovjetske Rusije velike vstaje, zlasti pa v evropskem delu Rusije. Do najhujših nemirov je prišlo v industrijskih središčih na Uralu ter v mestih Sevdodajju, Samari in Zvezdijevskem. Demonstranti so manifestirali za Pjatokova in ostale obtožence v moskovskem procesu. Tudi na številnih kolhozih narašča nezadovoljstvo. Povsod je morala nastopiti komunistična milica in oddelki GPU, ki so aretirali nad 10.000 oseb.

London, 5. februarja. b. »Transocean Press« poroča, da danšnji britanski listi prinašajo alarmantne vesti o razvoju dogodkov zadnjih dni v sovjetski Rusiji ter o revoluciji, ki je izbruhnila včeraj popoldne. V silisti naglašajo, da je Stalin izgubil vse simpatije naroda in armade, ker je dal streljati v zaporu po policijskih agentih bivšega vojaškega odposlanika v Londonu generala Putno. Varšavski dopisniki angleških listov poročajo, da so sovjetske oblasti zadnje dni aretirale mnogo častnikov, med njimi tudi poveljniki armadnega zbora v Kijevu, generala Schmidta. Zaradi tega je nastal hud spor med Stalinom in maršalom

Vorosilovim, ki je zahteval, da GPU takoj izpusti na svobodo 22 višjih častnikov, ki so bili najožji sodrukniki maršala Vorosilova. Naredbo za njihovo aretacijo je izdal osebno Stalin, ki je te častnike obtožil voluhstva. »Daily Mail« poroča, da je revolucija v Moskvi in v Rusiji sploh uspeh tajne revolucionarne organizacije, ki je napovedala revolucijo s številnimi požigi vladnih zgradb in z ropanjem državnih trgovin. Samo v Moskvi je bilo zadnje dni nad 150 požigov. Uporniki so se močno spopadli s policijo in komunistično milico. Tudi v Leningradu je prišlo do revolucionarnih požigov številnih skladšč in zgradb, ki so v bližini municijskih skladšč.

Povodenj čudnih vesti o revoluciji in delavskih uporih

Varšava, 5. febr. b. Semkaj so prisperele iz sovjetske Rusije neverjetno alarmantne vesti, za katere doslej ni bilo mogoče sprejeti direktne vesti. Po teh vesteh je prišlo po vsej sovjetski Rusiji do resnih nemirov in terorističnih dejanj, ki se zlasti izražajo v napadih na javna poslopja kot protest proti zadnjim strelom na moskovske obsojence. Povsod so na delu emisariji in pristasi Trockega, ki hočejo na ta način pokazati svoje nezadovoljstvo s sedanjim režimom v sovjetski Rusiji, ki ga ne smatrajo več kot komunistič-

nega. Ker gre tu za stare preizkušene komuniste, jim vlada ne more tako lahko priti na sled. Najhujši nemiri so se pojavili v Voronežu, kjer so uporniki zaplenili nekaj javnih poslopj in tovarn. GPU je zaradi tega rabila orožje ter je postrelila mnogo delavcev, ki so bili udeleženi v demonstraciji. Nihče pa ne more reči, če so padli pravi krivci. V Moskvi in Leningradu izvajajo nezadovoljniji teror s požigi in je samo v zadnjih dveh dneh v obeh mestih izbruhnilo okoli 120 požarov. Gasilci, ki so prišli, da gasijo, so prestopili na stran upornikov ter jim pomagali zažigati dalje. Pričujejo se nove številne aretacije.

Tukaj so se v teku noči tudi razširile vesti, da je v Rusiji izbruhnila revolucija. Čeprav doslej ni nobenih podrobnosti, smatrajo politični krogi to vest za verjetno, ker je v zadnjem času zavladala v komunistični stranki velika napetost in nezadovoljstvo zaradi moskovskega procesa. Politični nasprotniki Stalina so postali nenkrat zelo hrabri in hočejo pokazati tudi dejansko svojo moč. Pa tudi v samem vodstvu boljševiške Rusije je prišlo do velikega spora. Najresnejši je spor med tajno policijo GPU in rdečo armado. GPU je namreč aretirala več višjih častnikov, kar je izzvalo reakcijo pri Vorosilovu, ki je takoj pustil aretirati nekaj višjih uradnikov GPU. Vse kaže, da je to prvi povod za revolucijo. Stalin je zahteval od GPU, da mu v treh dneh dostavi popis vseh nezanesljivih častnikov. Bržkone je hotel Stalin odstraniti iz armade vse svoje nasprotnike. Po zadnjih vestih, ki so prisperele preko Rige iz Moskve, koraka maršal Vorosilov na čelu rdeče armade proti Moskvi, kjer hoče aretirati Stalina in vse njegove sodruknike ter proglasiti vojaško diktaturo. Sovjetska armada je zelo udana maršalu Vorosilovu in se bo bržkone priključila upornikom, ki so nezadovoljni. Podrobnosti doslej še ni, kajti vse zveze z Moskvo so prekinjene.

London, 5. februarja. c. Reuter poroča iz Moskve, da je tamkaj prišlo danes do hudih neredov v delavskih in dijaških predmestjih. Delavstvo je zapustilo tovarne in začelo demonstrirati proti Stalinu. Policija in miličniki so oddali več strelav v množico. Posebno hudi so bili boji med dijaštvom in miličniki. V teh bojih današnjega dne je bilo ubitih 15 oseb, 45 pa je bilo ranjenih.

Vesti o Vorosilovem uporu se zanikajo

Varšava, 5. februarja. b. Trdi se, da so popolnoma neresnične vesti, ki so jih objavili današnji skandinavski listi, da je med Stalinom in sovjetskimi vojnimi krogi nastal hud spor. Nasprotno je naraslo nezadovoljstvo proti znamenitemu diktatorju le v delavskih krogih, ki močno trpijo zaradi posledic stanovskega sistema, ki se z vso brezobzirnostjo uvedel v sovjetski Rusiji, ter od nesocialnih metod dela.

Nezadovoljstvo je zavladalo tudi med komunističnimi intelektualci. Nasprotno, Stalinov ugled ni nikjer tako močan, kakor je ravno v sami armadi, kajti on da vojski vse, kar hoče, denar, časti in odlikovanja. Maršal Vorosilov je vseskozi nesamostojen in nekoliko omejen ter je popolnoma udan Stalinu. Priznati pa se mora, da sta maršala Jegorov in Tuhačevski zelo močni osebnosti in nekoliko manj zaneljiva kakor maršal Vorosilov, zato pa jima je Stalin naprtil najstrožje nadzorstvo. Poznavalci razmer v sovjetski Rusiji trdijo, da so najmovejši dogodki in celoten razvoj v najtesnejši zvezi med diktaturo in armado, a proti delavskim masam in kmetskemu ljudstvu. Mnenje Trockega, da gre Stalin za krono, seveda za krono posebnega formata, ni niti malo pretirano.

Celi vlaki aretirancev v Sibirijo

Moskva, 5. febr. c. Se žive obsojence iz drugega moskovskega procesa Radeka, Sokolnikova, Arnolda in Strojilova so danes pod močno vojaško stražo odpeljali v Sibirijo. Tam bodo morali delati v rudnikih kakor ostali delavci, vendar pod najstrožjo kontrolo.

Inozemski diplomatski krogi izjavljajo, da je ozračje v Moskvi nemogoče. Vsi tuji diplomati so stalno nadzirani in vsak diplomat ima za hrbtom kakega agenta GPU. Inozemski diplomati ne morejo skoraj z nikomer več govoriti, ker se Rusi boje kontrole, ki jo vrši GPU.

V sovjetskih uradih pa je režim za inozemce sploh postal nemogoč. Ruski uradniki beže pred tuji, ker se tudi boje preganjanj in zasliševanj s strani GPU.

Vsako noč zapuščajo celi vlaki aretirancev Moskvo. GPU lovi na tisoče prebivalcev, ki so le malo sumljivi in jih na veliko odvažajo v Sibirijo. Dasi se to vrši po noči in s stranskih kolodvorov, se vendarle vse skupaj dovolj opaža, ker ljudje še niso popolne živine, ki jih lahko nalagajo kjerkoli.

Moskva, 5. februarja. b. V vsej Rusiji je vzbudila ogromno senzacijo vest, da je bil za namestnika sovjetskega vojnega komisarja Vorosilova imenovan bivši caristični oficir admiral Orlov. Orlov se je razmeroma zelo poznal v komunistično stranko in je veljal kot zaupnik takozvanih mlajših komunistov, ki jih je zbral okrog sebe komisar za notranje zadeve in podpredsednik leningrajskega sovjeta g. Stanov, ki velja za enega izmed najožjih sodruknikov rdečega diktatorja Stalina.

Pred sestankom med Italijo, Jugoslavijo in Grčijo

Ankara, 5. febr. c. Turški diplomatski krogi izjavljajo, da so neresne vesti, ki krožijo po inozemstvu, da bi bil grof Ciano na milanskem sestanku zahteval, da se morajo spremeniti odnosi med Turčijo in sovjetsko Rusijo. O tem se v Milanu sploh ni govorilo, ker si mora te odnose Turčija določevati popolnoma avtonomno. Na sestanku v Milanu se je govorilo samo o tem, pod kakšnimi okoliščinami bi Italija mogla pristopiti k dardanelski pogodbi, ki je bila podpisana v Montreuxu. Pač pa je res, da se je v Milanu govorilo o varnosti v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Sicer se še ni govorilo o sklenitvi varnostnega pakta v Sredozemskem morju med Italijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo, pač pa je res, da se pripravljajo sestanki med grofom Cianom in jugoslovanskim in grškim zunanjim ministrom.

Odmevi govora predsednika vlade

Belgrad, 5. febr. m. Davi se je ob svoji vrnitvi iz Zeneve in Milana ustavlil v Belgradu turški zunanji minister Tefvik Ruždij Aras. Opoldne je Aras obiskal zunanjega ministra dr. Stojadinoviča, v njegovem kabinetu. Oba ministra sta konferirala nad eno uro. Po razgovoru sta se podala v dvorano zunanjega ministra, kjer je dr. Stojadinovič privedil svojemu gostu na čast kosilo.

dr. Stojadinovič namignil na to okolnost, ko je v svojem četrtem ekspezeju v finančnem odboru skupščine dejal: »da bomo počakali, da za temi besedami pridejo dejanja in da ne bomo imeli nobenega razloga za dejanja potrdijo besede, da ne bi ustvarili ozračja dobre sosedščine in dobrega prijateljstva.«

Rim, 5. febr. b. Milanski, turinski in tržaški listi objavljajo pod mastno tiskanimi naslovi oni del ekspezeja jugoslovanskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Stojadinoviča, ki govori o italijansko jugoslovanskih odnosih. Vsi listi poudarjajo, da ta ekspeze dovolj jasno dokazuje, da za jugoslovansko-italijansko zbliznanje ni nobenih ovir več.

Pariz, 5. febr. c. Francoski listi nocoj že objavljajo komentarje o velikem govoru dr. Milana Stojadinoviča pred finančnim odborom. Oficiozni »Temps« objavlja o ekspezeju uvodnik, v katerem pravi, da je ekspeze v prav izredni obliki pojasnil vse tokove jugoslovanske zunanje politike. List piše, da je najvažnejši del govora tisti, ki govori o odnosih med Italijo in Jugoslavijo. Francoska diplomacija je zmeraj storila vse, da bi se odnos med temi dvema vladama zboljšal. Sedaj vidimo, da smo na najboljši poti, da se to zgodi. To je tudi najvažnejši uspeh podpisa sporazuma med Italijo in Anglijo.

Stara Kmetijska družba uzpostavljena Dr. Marušičeva reforma ukinjena

Ljubljana, 5. febr. V času od 14. oktobra do 13. novembra 1936 je komisija, ki jo je odredila kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani z odlokom II. No. 26.654-1 z dne 13. 10. 1936, izvršila revizijo Kmetijske družbe, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Na podlagi ugotovitev te revizijske komisije je uprava policije v Ljubljani dostavila družstvu »Kmetijska družba v Ljubljani in Kmetijski družbi r. z. z. o. z. om. zavezo večerj odločbo, s katero se vpostavlja pri Kmetijski družbi v Ljubljani stanje iz za običnega zbora z dne 8. junija 1932.

Odlučba policijske uprave odreja takole: Na osnovi § 10 zakona o društvi, shodih in posvetih odločam, da se iz navedenih razlogov ukinijo vsi sklepi običnega zbora Kmetijske družbe v Ljubljani z dne 8. junija 1932, ki so sledili sklepu o spremembi pravil, dalje vsi sklepi imenovanega društva, ki so sledili temu običnemu zboru, in slednji vsi sklepi izrednega običnega zbora z dne 29. decembra 1932.

Posebno se ukinja izvolitev novega glavnega odbora na običnem zboru z dne 8. junija 1932, dalje sklep Glavnega odbora z dne 10. decembra 1932, da se skliče izredni občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani, potem sklepi običnega zbora z dne 29. decembra o razidu društva »Kmetijska družba v Ljubljani« in sklep tega običnega zbora, da se postavi likvidatorji, ki izročijo vse premoženje društva »Kmetijska družba v Ljubljani« novonastavljeni zadrugi »Kmetijska družba v Ljubljani r. z. z. o. z.«

S to odločbo se vpostavlja društvo »Kmetijska družba v Ljubljani«, v ono stanje, kakor je bila pred vsemi temi protistatutarnimi sklepi, t. j. v stanje po izvršenju izpremembe pravil na običnem zboru dne 8. junija 1932 in stanje pred vsemi ukinjenimi sklepi.

Predsednik društva Kmetijska družba v Ljubljani ima zaradi tega nalogo, da skliče glavni odbor, ki je bil v funkciji pred običnim zborom dne 8. junija 1932. Glavni odbor mora na osnovi pravil dne 8. junija 1932 ugotoviti članstvo ter posebno ugotoviti kateri člani so po § 7 točka 2 upravičeni voliti in biti voljeni na podružničnih občnih zborih.

Poskrbeti mora dalje, da se s tako ugotovljenim članstvom skličejo podružnični občni zbori, da izvolijo delegate za družbeni zbor, ki naj se potem čimprej skliče.

Ker je društvo Kmetijska družba v Ljubljani od označenega trenutka na običnem zboru dne 8. junija 1932 delovalo proti pravilom, od 29. decembra 1932 pa zaradi protistatutarnega sklepa o razidu ni moglo delovati, gre za popolno vpostavitve v stanje, kakor je bilo v omenjenem trenutku dne 8. junija 1932 ter se prične sedaj nadaljevanje dela od tega termina dalje. Iz omenjenega razloga oživijo s istim momentom vse članske pravice, ko so v tem razdobju počivale. Dejstvo, da člani v tej dobi niso plačevali članskih prispevkov, jim zaradi tega ne more škodovati.

Pri tem se pripomni, da bo glavni odbor po vpostavitvi društva v prejšnje stanje pri ugotavljanju članstva moral vzeti za osnovo svoje sklepe z dne 29. I. 1932 in z dne 12. V. 1932 ter priznati za redne člane vse one, ki so se do 31. marca 1932 prijavili kot redni člani ter se do 20. maja 1932 plačali članarino, ako sicer izpolnjujejo pogoje § 5 pravil.

Proti tej odločbi je dovoljena pritožba na kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki bi jo morali kolkovano s kolkom 20 din vložiti pri upravi policije v Ljubljani v teku 15 dni, računajoč od dneva, ki sledi vročitvi.

Seja skupščine Trgovinski zakon sprejet

Belgrad, 5. febr. m. Na današnji skupščinski seji je dr. Došen staval na skupšč. predsednika dve vprašanji, ki se tičejo vprašanja tiskovne svobode in cenzure. Na obe vprašanji je predsednik odgovoril. Nato so prešli na dnevni red. Nadaljevali so pretes trgovinskega zakona v načelu.

K besedi se je javil poslanec Dragutin Janković in dejal, da je zakon tako nejasno sestavljen, da ga bodo težko vsi razumeli (to se pravi, da bi namesto 5000 paragrafov morali napraviti 50.000 paragrafov). Nato je govoril Momčilo Škerlj, ki je zavračal trditve poslanca Mohoriča, pohvalil pa je izvajanja poslanca Jankoviča in mu delal potkone. Besedo je dobil minister Subotič, ki je dejal, da je trgovski zakon važen korak k izenačenju našega prava. Tudi zakon o pomorskem pravu bo prišel kmalu pred skupščino. Ravnotako državljanski zakon. Izvajanja ministra Subotiča so poslanci živahno odobraval.

Toplo pozdravljen od strani vladne večine je dobil besedo dr. Milan Škerlj, profesor ljubljanskega vseučilišča. Dr. Škerlj je dejal, da prvi govori v parlamentu. Takoj v začetku svojega govora je dejal, da je poslanec Mohorič popolnoma spregledal, da je trgovinski zakon zasebno-praven, prirodni in ne javno-praven zakon. Zaradi tega zakon nima nobene zveze s trgovinsko politiko, kakor je to smatral Mohorič, ki je mislil, da je trgovinski zakon osnova za trgovinsko politiko. Kar se tiče očitka, da jezik ni srbski, je to samo znak, da obstoji v srbohrvaščini šest pravnih terminologij ter se pač ni moglo držati vseh šestih ampak samo one, ki jo pozna Janković. Dr. Škerlj je obrazložil, da obstojata dva sistema trgovinskega zakona, in sicer francoski iz Napoleonovih časov in nemški trgovinski zakon iz leta 1869. Iz obeh smo pobrali najboljše določbe za naše razmere. Dr. Škerlj je pobijal posamezne opombe govornikov in žel na koncu svojega govora velik aplavz.

Poslanec Mohorič je doživel veliko blamažo. Nato je predsednik pozval poslance, naj glasujejo v načelu o predložnem zakonskem narčtu. Glasovalo je 150 poslancev za in 39 proti. Trgovinski zakon je torej v načelu sprejet.

Prihodnja seja bo v ponedeljek ob 10. Na dnevnem redu je razprava trgovinskega zakona v podrobnostih.

Nato je predsednik pozval poslance, naj glasujejo v načelu o predložnem zakonskem narčtu. Glasovalo je 150 poslancev za in 39 proti. Trgovinski zakon je torej v načelu sprejet.

Pos'anci in senatorji za sebe

Belgrad, 5. februarja. AA. Predsedstvo finančnega odbora je dobilo amandman poslanca Zarka Tomaševića in tovarišev, ki se glasi: Senatorjem in poslanecem, bivšim državnim uradnikom, ki ponovno stopijo v državno službo, se šteje v napredovanje in pokojnino ves čas, ki so ga od 20. oktobra 1920 dalje prebili kot senatorji in poslanci.

V finančnem odboru Ekspoze socialnega ministra

Belgrad, 5. februarja. AA. Danes ob 4.15 se je vršila seja finančnega odbora. Po prečitaniu zapisnika, je dobil besedo minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković, ki je v svojem ekspoziciji dejal:

Naše zdravstvene razmere so znane vam vsem poslanecem. Sami veste, da so sicer podnebne razmere v naši državi zelo ugodne, a v zvezi temu v zdravstvenem pogledu nismo na tisti višini, na kateri bi mogli biti. Umrljivost je dokaj velika v naši državi. Tuberkuloza kot ena izmed najnevarnejših bolezni, je še danes zelo razširjena med ljudstvom. Natčljive bolezni tudi niso redke, skratka splošne zdravstvene razmere niso laskave. Začnimo pri tistem, kar je temeljno v vsakem narodu, začnimo pri najmlajših rodovih, pri otrocih, in videli bomo, da imamo prav tu, pri najmlajših, pri dojenčkih velikanski odstotek umrljivosti. Pri dojenčkih v prvem letu življenja znaša umrljivost pri nas do 70.000 na leto; od 2. do 5. leta starosti umre pri nas okoli 30.000 otrok, od 6. do 10. leta okoli 10.000 otrok na leto. Vsega skupaj umre pri nas od vsega naraščajča več ko 280.000 ljudi na leto.

Naš narod je v jedru zdrav in močan in ima vse življenjske pogoje, da se upre izredno nevarni boleznici, kakor je tuberkuloza, je ta bolezen pri nas še zmerom velik problem in posvetiti mu moramo posebno pozornost. Od leta 1921 do leta 1933 je pri nas umrlo okoli 250 tisoč ljudi za tuberkulozo.

Tudi glede ostalih nalezljivih bolezni smo pri nas dokaj na slabem. Vzlic dobrih podnebnim razmeram in dobrih okoliščinam smo država, ki še ni popolnoma izgrajena, zlasti v mestih ne, ni izgrajena tako, kakor to zahtevajo osnovni higijenski zakoni za življenje vsakega naroda. Zato se pri nas razne nalezljive bolezni pojavijo kot epidemija periodično vsako leto. Tudi tu umre na leto od akutne okužbe 5 do 10 tisoč ljudi. Za boj proti boleznim imamo dva poka: prvi je preventivna medicina, drugi je pa kurativna ali bolniška služba, ki ima ozdraviti tisto, kar se je pojavilo kot bolezen, da se z dobro organizirano bolniško službo omeji in s tem gospodarska sposobnost našega naroda dvigne. Sedaj imamo higijenskih zavodov 10, domov narodnega zdravja pa 43 z 260 oddelki. Zasebnih ustanov šolskih poliklinik je bilo 34, vsega skupaj 91, dispanzerjev za zaščito mater in otrok 3, vsega skupaj 38 dispanzerjev za tuberkulozo, 7 ambulanz za kožne in venerične bolezni, 7 ambulanz za trahom, 12 zdravilišč in okrevilišč 21. V otroških dispanzerjih je bilo v 11 mesecih pregledanih 177.639 dojenčkov in malih šolskih otrok, od tega 75.000 dojenčkov.

(Nadaljevanje ekspozicije v drugi izdaji.)

Strahoten zločin pri Polskavi Družina skupno ubila očeta

Maribor, 5. febr. Danes opoldne se je zvedelo v Mariboru za dva žalostna dogodka, ki sta se pripetila skoraj istočasno. Oba sta polna tragedije, ker sta se zgodila v najožejjem rodbinskem krogu ter sta zahtevala dve življenji.

Strahoten je bil zločin, katerega so razkrili davi v Ogļjenščaku nad Gornjo Polskavo ljudje, ki so šli navsezgodaj po občinski cesti mimo hiše viničarja Karla Mihelaka, po domače »pri Koscu« ter našli nekaj korakov pred hišo na snegu mrtvo truplo. Z grozo so videli, da ima mrtvec glavo dobesedno razklano. V njem so spoznali 40-letnega viničarja Mihelaka in takoj obvestili njegove domače, ki stanujejo poleg. V hišici so živeli poleg Mihelaka njegova žena, hčerka in zet Drago Kolar. Med domačimi je zavladalo veliko razburjenje v hipu, ko se je zvedelo za strašen dogodek tudi po vsej okolici, kajti od vseh strani so vrel ljudje skupaj v Ogļjenščak. O strahotni najdbi so bili obveščeni tudi orožniki iz Polskave in kmalu je prišla na kraj orožniška patrolja s poveljnikom orožniške postaje. Začela se je takoj preiskava, vendar je prvotno izgledalo vse precej zagonetno. Okrog trupla so se na snegu sicer poznali sveži sledovi, toda rana na glavi je pričala, da je bil zločin izvršen še pred daljšim časom. Kri je bila namreč že popolnoma strjena in tudi na tleh v snegu se ni poznalo, da bi bil moč umorjen na tem mestu in da jih takaj izkpravale. Saj bi morala biti v tem slučaju v snegu cela mlaka krvi. Domači so pripovedovali orožnikom, da zvečer očeta dolgo ni bilo domov in da so ga vso noč pričakovali z veliko skrbjo, bojejo se, da se mu je med potjo kaj pripetilo. Niso pa vedeli povedati, če je imel pokojnik sovražnike, ki bi mu stregli po življenju in tudi si niso mogli razlagati, kako je prišlo do tako strahotnega dejanja. Vsi pa so kazali nekam zelo razburljivo potrsto.

in oprali perilo, zidove pa pomili. Tako so skušali zabrisati vse sledove, ki bi lahko dovedli do odkritja pravih zločincev. Ni se jim pa posrečilo, da bi spravili preiskavo na napačno sled. Morilec Drago Kolar je star 25 let ter doma s Hrvaske. On se je pričel k Mihelaku, živel pa je tukaj le od časa do časa pri svoji ženi. Tudi pred umorom je šel v sredo prišel v Ogļjenščak. Mož že na zunaj zgleda kakor zločinec in so imeli ljudje vedno strah pred njim. Na podlagi daljših priznanj se ni moglo pregledati vzrokov, ki so dovedli do zločina. Morilec pravi, da ga je njegova tašča že delj časa nagovarjala naj ubije njenega moža. Ta zopet pripoveduje, da jo je nagovarjal k zločinu njen zet, in hčerka pa zopet trdi, da ni nič vedela, če se mati in njen mož pripravljata in dogovarjata za umor. Mihelakova žena pravi tudi, da je privolila v zločin. Je radi tega, ker je bil mož nenavadno skop in ni dajal družini denarja za življenje, da si ta denar vsi skupaj služili s težkim delom. Prav tako še zagovarjata tudi pokojnikova hči in njen mož. Preiskava je doznala, da je bil umor izvršen v pričlo vseh domačih, ki so skušali potem zabrisati sledove zločina.

Dogodek je globoko pretresel vso okolico. Ko se je zvedelo za morilec, se je ljudi polastilo hudo razburjenje in slabo bi jim predlo, če bi ne bili pod zaščito orožništva. Morilsko družino so orožniki skupaj zvezano gnali v zaporo okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici.

Sin ustrelil očeta

Drugi strahni zločin se je zgodil snoči okrog 9. ure v Zirovincih pri Ivanjkovcih. Ta tragedija se je odigrala na domačiji posestnika Ivana Zalarja in se je končala s smrtjo hišnega gospodarja. 40letni posestnik Zalar je premožen ter poseduje okrog 30 oralov zemlje. Ima tri otroke, od katerih je sin Ivan sedaj star komaj 17 let. V družini je prišlo zadnje čase do preprirov in sporov, vzrok pa je bil ta, da je posestnik Zalarja vleklo k tuji ženski ter je po ljudski govorici imel z njo tudi razmerje. Zakonita žena in otroci so za to zvedeli, vsled česar se je zrušil mir v družini. Življenje je postalo naravnost nezno, ko je oče 1. februarja pripeljal dotično žensko na dom in je po njegovi volji tam tudi ostala. Prepad med očetom in družino je postal nepremostljiv in težko ostražje je ležalo kot mora nad domačijo in njenimi prebivalci.

Snoči se je posestnik Zalar vrnil okrog 9 zvečer domov, ob 10 pa je prihitel njegov sin Ivan na orožniško postajo v Ivanjkovcih s puško v rokah ter dejal: »Primitte me, očeta sem ustrelil.« Orožniki so ga nato zasiljali kratko in ga pridržali na postaji. Orožniška patrolja je prišla na mesto zločina ter našla posestnika ustreljenega na dvorišču. Truplo so pustili na mestu, kjer ga je zadel smrtni strel. Komisija je izvršila lokalni ogled in obdukcijo. Mladega 17letnega morilca pa so poslali v sodne zapore.

Strel, ki ga je oddal sin na očeta, je bolesto odjeknil po okolici, ki je vsa pod utisom strahnega dogodka.

Drobne vesti — domače in tuje

Tekme v B. Bistrici Klančnik četrti

Banska Bistrica, 5. februarja. Po težkem svetu so bile danes tekme na 18 km s sledečimi rezultati: 1. Berauer (HLW) 1:16,02, 2. Mihalek (Ceh) 1:18,28, 3. Musil (Ceh) 1:20,39, 4. Klančnik (Jugoslavia) 1:21,16, 5. Vrom (Ceh) 1:21,17, 7. Zemva, 8. Smolej, 9. Knap.

Izbruhi naših lajštov

Najmočnejši dokaz, kako velika svoboda vlada v naši državi pod sedanjim režimom, je dejstvo, da sme v Ljubljani »Pohod«, znano glasilo bivše Orjune, ki je uganjala pri nas in po vsej državi največja, še danes nekaznovana zločina, pisati vse, kar hoče. V zadnjem času polnijo predale tega lista razni skrahirani politiki in njihovi podrepaniki (ki so hoteli na podlagi integralnega jugoslovenstva zlestiti eden na ta, drugi na oni stolček) z najbolj umazanimi pomiljami. Rujejo proti režimu, ki jim dovoljuje, da tiskovno svobodo zlorabljajo v podžiganje plemenskih in verskih sporov, napadajo Hrvate kot patriotično manjvredne elemente, suničijo slovenske katolike in katoliško akcije, da ni za narod in državo, se nizekotno norčujejo iz slovenstva in vse to — sme iziti in se svobodno propagirati. V neki notici v številki od 6. februarja pod nedolžnim videzom, kakor da hočejo samo navajati nekoliko mesto iz pastirskega pisma nemških škofov proti fašizmu, označujejo katoliško cerkev kot »državnega sovražnika št. 2«. Res je sleg, kadar te slabo prikrite strupene tendence ni zapazil. Uvodnik je ves en sam napad na slovenski del stranke JIRZ s tako prostaškimi izrazi in hujskajočimi gesli, kakor jih je zmožno samo orjanstvo. Čisto fašistična teroristična metoda je, da v tem članku skušajo sebe povzdigovati, češ, koliko da je še črnokummarjev z revolverjem za pasom po vsej državi, čeprav vemo, da bi jih ljudstvo, ako bi bilo treba, odpihnilo ko smeti s površja. Tudi na posvečeno osebo pokojnega kralja se sklicujejo, da bi svoje teroristične namene in metode predstavljali kot edini pravi in pristični jugoslovanški patriotizem. V oddelku »Radio« smešijo katoliško akcije, kakor bi noben boljševik ne mogel boljše in govore o »mastihih prasekih, ki bi jih bilo treba izvažati, v znani terminologiji bivšega laškega »Asina« (»Osle« — tako namreč se je v nhoteni ironiji imenoval svojčasni nek antiklerikalni Blaž v Rimu). Naš »Asino« torej ali »Pohod« meni, da sme svobodno kakor za časa JNS režimov, neoziraje se na noben zakon, ki prepoveduje tudi tako slabo maskirano, a tem huje močenje političnega in verskega miru ter narodne sloge, pisati in vsevprek napadati ter hujskati pa razvijati svoj strup po naši domovini. V državi, ki pod sedanjo vlado koraka naglo

Osebnosti

Belgrad, 5. februarja. m. Vpokojena sta ravnatelj II. drž. gimnazije Bogumil Remeč in profesor dr. Anton Dolac v Mariboru. Na celjsko gimnazijo je dodeljen prof. Franjo Cetina iz Ljubljane, v Ljubljano pa je premeščen dr. Maks Vrabc, profesor v Bjelevaru.

Belgrad, 5. februarja. AA. Premeščen so za davčnega pripravnika na davčni upravi v Dolnji Lendavi Emil Zajbec, doslej v Kočevju; za davčnega pripravnika davčne uprave v Kočevju Anton Valentičič, doslej v Ribnici; za pomožnega davkarja v 9. skupini na upravi v Kočevju Ivan Sirce, doslej v Celju.

Belgrad, 5. februarja. m. Z medaljo za državljanske zasluge so bile odlikovane matere v vojni umrlih slovenskih prostovoljcev, ki so se za časa svetovne vojne borili v srbski vojski, Marija Bračić iz Maribora, Marija Koblar iz Radovljice, Jožefa Babič iz Maribora, Jožefa Kumelj iz Ljubljane, Marija eHrist iz Ljutomera.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. februarja. m. Gospodarsko-finančni odbor ministrov je imel danes svojo sejo. Na seji, ki so ji prisostvovali ministri Leticia, Krek, Kožul, Vrbanič, Stanković, Subotič, Janković in vojni minister Marič, so se pretresale posamezne določbe novega rudarskega zakona. Poleg tega so bile sprejete še uredbe in sicer uredba o državnih sladkorni tovarni na Čukarici in uredba o notranji ureditvi Poštne hranilnice.

Belgrad, 5. februarja. AA. V generalnem ravnateljstvu državnih železnic je te dni zasedala komisija za izdelavo nove kombinirane potniške tarife med železnico, Jadransko, Dubrovačko in Zetsko plovbo in Rečno plovbo kraljevine Jugoslavije.

Belgrad, 5. februarja. AA. Obtrniška zbornica v Belgradu je prevzela organiziranje obiska jugoslovenskih obrtnikov na letošnjem lipškem sejiu od 23. februarja do 8. marca t. l. Zbornica bo poslala tja na svoje stroške več obrtnikov s svojega področja.

Belgrad, 5. februarja. AA. Po dobljenih informacijah pojde v kratkem v Egipt posebna trgovinska delegacija. Njena naloga bo proučiti tamkaj možnost okrepitev trgovinskega razmerja med našo kraljevino in Egiptom.

Belgrad, 5. februarja. AA. V nedeljo ob 9 dopoldne bo v ministrstvu za telesno vzgojo konferenca predsednikov vseh športnih zvez, predsednika in tajnika jugoslovenskega olimpijskega odbora ter predsednikov krajevnih odborov Belgrada in

Ljubljane. Konferenca bo razpravljala o zakonskem predlogu o upravi telesne vzgoje naroda, ki ga je ministristvo za telesno vzgojo poslalo ministrskemu svetu.

Belgrad, 5. februarja. m. Iz Niša poročajo, da je tamkajšnja policija odkrila že drugo skupino ponarejalcev srebrnih kovancev. Vodja teh ponarejalcev je posetnik Franko Ković.

Belgrad, 5. febr. AA. Finančni odbor je sprejel tele tri amandmane: Cl. 17 predloga finančnega zakona za 1936-37 je treba dodati nov odstavek, ki se glasi: Na prošnjo vasi in občin, ki se nahajajo v krajih, kjer ni izvršena katastrska meritve, plasiranje posestev se je pa izvršilo očitvidno pogrešno, se izvrši lahko nova meritve in novo plasiranje.

Drugi amandman se glasi: Pooblašča se pravosodni minister, da s soglasjem finančnega ministra lahko najame posojilo pri Dr. ž. hipotekarni banki v višini 20 milijonov Din, ta znesek izplača srbski pravoslavni patrijarhiji, kolikor je izdala za gradnjo poslopja za patrijarha in za nastavitve patrijarhijskih, sinodnih in saborskih pisarn in za njihovo opremo.

Tretji amandman se glasi: V finančni zakon za 1937-38 naj pride: »Pooblašča se prosvetni minister, da s soglasjem finančnega ministra najame pri Državni hipotekarni banki posojilo 7.500.000 Din za gradnjo poslopja srbskega pravoslavnega bogoslovja v Belgradu.

Sv. oče skoraj ozdravel

Vatikan, 5. februarja. e. Sv. oče je že takorekoč popolnoma ozdravel. Sedaj opravlja zopet redno svoje običajno delo. — Ob priliki otvoritve kongresa v Manilli je sv. oče poslal pismo madjarskemu primasu kardinalu Szeredyju, v katerem pozdravlja prihodnji svetovni eharistični kongres, ki bo drugo leto avgusta v Budimpešti.

Iz Španije Hudi boji na jugu

Paris, 5. febr. b. Na južnem bojišču trajajo hudi boji pri Marbelli, ki pa so šele udele v veliko ofenzivo, ki naj odloči padee Malage. Glavna ofenziva se bo pričela v soboto ponoči, ali pa v zgodnjih jutranjih urah v soboto. Nacionalistične vojne ladje so odpule na široko morje. Ni še znano, s katere strani nameravajo udariti proti Malagi. Nacionalisti neprestano dobivajo nove okrepitev, ki jih pošiljajo proti Malagi.

Francove vojne ladje so bombardirale Fuengirole in Torre Molinos, kjer imajo komunisti dobro utrjene postojanke. Rdeči se najbolj upirajo na odseku zapadno Fuengirole. Nacionalisti poročajo, da so prodrli do mesta Ojén, ki je kakih 50 km oddaljen od Malage. Povejstvo belih je na La Linceji. Vreme je jasno in milo.

Zemunska vremenska napoved: Nekoliko toplejše vreme. Pretežno oblačno na Primorju in v severozahodnih krajih, kjer utegne biti tudi nekoliko dežja. Delno oblačno v sredini države. — Megle bodo v dolinah rek.

Zagrebska vremenska napoved: Temperatura se bo še bolj dvignila, najprej jasno, nato zopet slabo vreme s porastom oblačnosti ter dežjem.

Dunajska vremenska napoved: milo vreme se bo raztegnilo, mogleno, dež, na gorah sneg in vihar.

Mariboru se obeta izredna gradbena delavnost

Koliko se je v mestu zgradilo v povojnem času

Sicer smo sedaj sredi zime, ko gradbena delavnost popolnoma počiva, vendar je ta zastoj samo zunanji. Sedaj, ko počiva delo pri zgradbah, se vrše v tehničnih ateljejih gradbenih podjetnikov priprave za novo sezono, obenem pa se zasebniki, ki mislijo graditi, ozirajo okrog za primernimi stavbnimi parcelami. Prav v tem času se vrše največje zemljiške transakcije, ki so vedno najboljši znak za presojo bodoče gradbene delavnosti. In če presojamo bodočo mariborsko gradbeno sezono samo po zemljiških kupčijah, vidimo, da bo tako živahna, kakor menda še nobena v povojnem času.

Med zemljiškimi transakcijami je največja nakup velikega kompleksa za unonsko pivovarno. Veletovarnar Josip Hutter je kupil to zemljišče, na katerem je imela bivša Götzova pivovarna svoje hleve in skladišča, za 1.700.000 Din. Zemljišče meri 10.000 kvadratnih metrov ter predstavlja kompleks najlepših mariborskih stavbišč. G. Hutter namerava celotni kompleks zazidati s šestnadstropnimi hišami, v katerih bo skupno 180 stanovanj. Zazidav se bo vršila postopoma, prične pa z gradnjo najbrže že v letošnji sezoni. Na prostoru, ki ga meje Ciril-Methodova, Razlagova, Prešernova in Maistrova ulica, bo rasel ogromen »Hutterjev blok«, ki bo po velikosti še presegal značilen blok v Ljubljani. Ta blok bo izredno povzdignil ves ta del mesta in bo G. Hutter z zazidavo tega zemljišča veliko doprinesel k oplešanju Maribora. — Druga velika gradbena akcija, ki se v tem letu obeta, bo gradnja stanovanjske kolonije Hutterjevih delavcev. Letos se bo zgradilo 27 hišic. Prostor za postavitev te kolonije še ni končnovaljavno izbran, vrše se pa že tozadvena pogajanja. Ker se bo vsako leto gradilo določeno število hiš, bo kolonija gotova v nekaj letih zavzela velik obseg. — Tudi odvratniška zbornica namerava pričeti v prihodnji sezoni z gradbo svoje stanovanjske in trgovske hiše na Kralja Petra trgu. — Veliko se v Mariboru govori tudi o zgradbi palače Vzajemne zavarovalnice, ki

naj bi se zgradila na prostoru med mestom in Bergovo hišo na Glavnem trgu. Bilo bi tu najlepše mariborsko stavbišče za reprezentativno zgradbo. Vendar pa stvar še ni končnovaljavno odločena in še ni gotovo, če bo Vzajemna zavarovalnica v Mariboru v doglednem času gradila. — Zagotovljene pa so zgradbe večjega števila dvo- in trinadstropnih stanovanjskih hiš, ki se bodo zidale v glavnem v Aškercerji in gornjem delu Cankarjeve ulice. Veliko zgradbo namerava postaviti tudi veletrgovec Gusel na Korški cesti, ki je dokupil poleg svoje hiše še sosednje poslopje ter namerava na tem prostoru graditi.

Prav tako živahna, kakor bo zasebna, pa bo tudi letos javna gradbena delavnost. Mestna občina bo predvsem urejala svoje ceste in trge. Kralja Petra trg se bo reguliral, poleg tega tudi prva polovica Glavnega trga, dočim se bo druga polovica uredila prihodnje leto. Obeta se tudi tlakovanje Korško ceste do Vodnikovega trga. Poleg tega ima občina v načrtu tudi že za letos gradnjo nove tržnice na prostoru, kjer se nahaja sedaj stara dravska vojašnica na Vojašniškem trgu. Vprašanje gradnje nove carinarnice v tem letu najbrže še ne bo dozorelo, kjer je priprava načrtov silno dolgotrajna zaradi počasne kontrole, ki se vrši v Belgadu. v mariborski okolici se obetajo predvsem velika cestna dela. Tako asfaltiranje ceste Maribor-St. Ilj in preložitve Korško ceste k Dravi. Sredstva za to preložitve so deloma že zagotovljena.

V povojnem času, od leta 1919 do 1936 se je zgradilo v Mariboru 243 priličnih stanovanjskih hiš, 278 enonadstropnih, 80 dvo-, 24 tri- in 4 štirinadstropne hiše, dočim se v višja nadstropja še ni povzpela v Mariboru dosedaj nobena stanovanjska zgradba. Nadalje je bila zgrajena v tem času ena šola, ena cerkev (pravoslavna), 90 tovarn, delavnic itd., 87 gospodarskih poslopij, 15 garaž, 164 je bilo pri- in nadzidav na stara poslopja, 235 raznih preureditev, poleg tega pa je občina zgradila tudi veliko moderno kopališče na Mariborskem otoku.

Težave naših gostilničarjev

Prejeli smo: »Slovenec« je pod rubriko »Kaj pravite« in v članku »Red v gostilne — zaradi miru v družinah« prinesel poziv oblasti, da pazi strožje na obratovanje po gostilnah, predvsem na prekoračenje policijske ure. Povod k temu je dal uboj, ki se je izvršil pred neko gostilno na Korško. Naravno, da v odgovoru na te članke nismo nameravali zagovarjati gnusnega zločina, ki je ravno tako obžalovanja in najstrožje obsodbe vreden, kakor oni uboj, ki so ga izvršili nedavno vinjeni fantje na vinogradniškem posestvu pri Sv. Tomažu. Poudarjamo, da s tem, če zastopamo gostinjsko obrt dravske banovine, ne izhaja iz tega, da hočemo morda zagovarjati one — hvala Bogu — maloštevilne gostinjske podjetnike, ki v svoji brezkostnosti, škodoželjnosti in pohlepu grešijo proti obrtnim predpisom. Naša dolžnost je, da zavržemo očitke, ki bi mogli umazati vse gostilničarski stan.

Povod napadom, kakor se vidi iz članka od strani mater in žen, je brezmejno zauživanje alkoholnih pijač, katero se vidi le v gostilniških obratih, dočim se ono pije, ki se vrši izven gostilniških obratvališč, niti ne opazi. Takih očitki bi bili primerni in upoštevni vredni tedaj, če bi bil gostilničar tudi danes edini pooblaščen prodajati na drobno alkoholne pijače. Če ugotovimo, da se pije n. pr. več kot dve tretjini vina v dravski banovini izven gostilniških obratov, kar lahko pričajo okrajni načelniki, orožniki, finančni organi, vinoградniki, učitelji, posebno pa železnica, ki dovažja kljub hiperprodukciji domačega vina po cele hl iz Dalmacije, se odpre takoj drugačna slika.

Prodaja žganja je skoro popolnoma izginila iz gostinjskih obratov, saj so ta posel prevzeli razni žganjekuharji v taki izmeri, da jim primanjkuje že domačega sadja in da si morajo nabavljati po cele vagonne fig. rozin, sliv in brinja izven banovinskih meja. Čudimo se, da tega pijačevanja ljudje ne vidijo, pač pa ga z nakupom alkoholnih pijač pri raznih šušmarjih celo podpirajo. Ali naj navedemo številne družstvene veselice, kjer se pije brez meja in se nihče ne spodtakne ob tej priliki ob pijanosti in policijsko uro? Menda ni tega še noben dopisnik opazil, ker bi moral sicer vzeti v svoji objektivnosti in poštenosti o neka gostilničarja v zaščito, ki ima v nedolgi prazno gostilno, dočim so razni društveni domovi polni zabave in veselja. Ali se po mnenju teh dopisnikov ne godi krivica gostilničarskemu obrtniku, če mora plačati davke in takse, dočim mu drugi odjema zaslužek in obstanek? Ali še ni nobena mati in žena zalotila vsakega trgovca, ki pod firmo prodaje »vino in žganje v zaprtih steklenicah« prodaja ob sobotah na dan izplačila več žganja in vina na drobno, kakor pa vsi gostilničarji njegovega okoliša? Kje so oni poročevalci, ki bi

morali že davno naslikati in ožigosati pijačevanje po vinorodnih krajih, ko je skoro vsaka zidanka za sebo nezakonita gostinjska obratovalnica in istočasno društveni lokal za zabavo, kjer ne pozna nobene policijske ure in še manj kakega drugega predpisa. Če bi se samo en del tega, kar se dogaja po tih privatnih pivnicah, dogodilo v gostinjskem obratvališču, bi ga že davno zaprli, njegov lastnik pa bi bil v Lepoglavi. Toda vsega tega nihče ne vidi in javnost gre že leta in leta molče mimo teh dogodkov. Naše predstave so ostale brezuspešne, ker se najbrže čaka toliko časa, da bo slovenski narod zaradi žganja in špirta duševno in telesno propadel. Ali ni še nikdo opazil, koliko žganjekuhov je v eni sami vasli! Materam in ženam najbrže ni poznano, da se po deželi, posebno pri — nedeljnih domačih zabavah popije v eni hiši kar po 30 litrov žganja in da dajo našim kmečkim otrokom mesto žganecv in kislega zelja za zajtrk žganje in kruh. Ali morda mislijo poročevalci, da je gostilničar srečen, če prihruli tik pred policijsko uro družbo, ki se je napila v zidanici, v privatni hiši, vinočetu ali pri kakih društveni veselici, v gostilniški lokal, da izziva gostilničarja in da mu razbije, kar ji pride pod roko. Vsi ti dogodki ostanejo čisto neopaženi, če pa se registrirajo, se pripišejo takoj na račun gostilničarja in gostilničarskega stanu. Treba je tedaj ljudstvu vzgoje, da samo ve, kje je mera.

Zvezna uprava je že ponovno zaprosila oblastvo, da naj vzame gostinjskega podjetnika, ki ne more mirnim potom odstraniti ob policijski uri goste iz svojega lokala, v zaščito. Na žalost nismo dosegli uspeha, temveč je gostilničar še nadalje v vsakem primeru odgovoren, pa čeprav so krivi gostje, ki pogosto iz hudobnosti ne sledijo pozivu. Kdor odvisi od strank, bo lahko razumel, da se gostilničar premisli zameriti se svojim gostom, ker bi jih izgubil za vedno. Ali naj zagovarjamo nasilno odstranitev gostov iz lokala, da se še bolj pomnožijo primeri, ko so padli gostilničarji kot žrtve svojega poklica.

Napravitvi je treba red. Oblastvo naj zaščiti gostilničarski stan v tej obliki, da vsako prekoračenje policijske ure uradno preiše in da bodo tudi gostje sodogovorni. Upamo, da potem žene in matere, če bodo sledile kazni, ne bodo jemale svojih mož in sinov v zaščito.

Podpisana uprava bo vsem materam in ženam za vedno hvaležna, če s svojimi zahtevami preprečijo nadaljnje naraščanje gostinjskih obratov, h kateremu se po navadi zateče oni, ki je že povsod drugod skrahiral. Gostinjska obrt naj se da pošteno in resnim osebam, ne pa takim, o katerih obstoji že domneva, da bo njihovo obratvališče

Domači odmevi

Slovenski zlogi

Dolgo časa se je že šušljalo po Ljubljani, da bodo obupani gojenci JNS, ki so dokončno prišli do spoznanja, da z njihovo matično ladjo ne bo nikdar več nič, ker ima v trebuhu že polno vode, samostojno poleteli proti suhi zemlji in si skušali tam poiskati primerno pristanisce. Imenovali naj bi se zopet »staroradikali«, za prvo sredstvo samostojne akcije pa naj bi jim služil list, tednik časa primernega imena. V to družino je zašel tudi bivši ljubljanski župan in bivši dravski ban dr. Dinko Puc, ki je prav zaradi svojega bivševstva kmalu zavel prvo mesto in tako postal prvi podvoditelj, takoj za prvim voditeljem Acom Stanojevičem. Za namero o listu je zvedela tudi »Slovenija« in je iz sočutja brodolomcem svetlovala prvi uvodnik, za kar naj bi se porabil govor gosp. bivšega ljubljanskega predsednika dr. D. Puca z dne 27. januarja 1933 o »punktacijah« — »kot punktacije so označevali Jugoslavoani v tistih dneh neko lojalno in v bistvu skromno deklaracijo, ki je zahtevala, da se nam Slovincem da nekaj samoupravnih pravic« (»Slovenija«). V tem govoru je gosp. dr. Puc pred vsem mestnim svetom obsodil vsako stremjenje po uveljavljanju slovenskih pravic, čes, da je vse dobro in pravično: »Mi ne gremo v kaos pred 1. decembrom 1918, mi imamo 1. december 1918 za svojo magnan chartam, ki je nam Slovincem zagotovila svobodo, razvoj in napredek... Mi se čutimo svobodne, česar ne čutijo ne koroski, ne primorski, ne drugi po svetu razpršeni Slovenci; mi smo v svojem jeziku dosegli vse česar si v Avstriji niti sanjati nismo upali, naš jezik je državni jezik, kar prej nikdar ni bil in kar v nobeni drugi državi ne bo!« Nato je gosp. dr. Puc še prebral resolucijo tistih pristaev JNS ki so bili postavljani za podoželske župane Takratni mestni svet je vse »z viharom odobravanjem« jemal na znanje. — To je torej »Slovenija« svetovala novemu listu za uvodnik.

Medtem pa je novi list že izšel. Tednik s času primernim naslovom »Slovenska beseda«, dasi piše samo v slovenskih zlogih. Prvi uvodnik je napisal dr. Dinko Puc sam, pa ne, da bi ponatiskoval svoje nekdanje besede, ampak je povedal nekaj čisto novega. Da so si on in njegova družina »Jugoslavijo od vsega početka predstavljali kot državo polno pravic svobode, reda in miru«, da so »v tej veri in navdušenju proglasili edinstvo naroda, a pri tem prezrli, da je zavest skupnosti tisto, kar ustvarja narode«, da so pa »zanemarili vzbudilni in vzgojni to zavesti, da so »vrhu tega, namesto da bi učili državljanse vseh stanov, ver in jezikov medsebojnega spoznavanja in spoštovanja, izigravali drugega proti drugemu, da, naučili jih celo medsebojnega sovraštva«, da so »brez političnega načrta prišli v to državo in tako uspeli h koncu tega drugega desetletja, da neprestano govorimo in pišemo o sporazumu, v resnici pa delamo v praksi iz enega naroda tri«. Tako je bilo torej dosej. Dr. Puc sicer piše v množini »mi«, »smo«, »bomo«, toda za koga pa naj to velja? Za nikogar drugega kakor za dr. Puca in njegovo družino, zato smo rekli, da »oni« tako in tako mislijo in gledajo. Odslej bo pa drugače: povečati gospodarsko moč celotne države v prvi vrsti, povečanje zadovoljstva in blaginje posameznih stanov v drugi vrsti, delu pa izkazati ono čast in mu dati ono veljavo in ponudarek, ki ga zasluži — to je pa popolnoma novo, nov program »staroradikalov«.

Listu, idejam in zahtevam gibanja in ljudi, ki so mu na čelu, želi vsestranskega uspeha in ga pozdravlja tudi »vodja združene opozicije« gosp. Aca Stanojevič, zadnji tovariš rajnega Pašiča, ki ima pred seboj še lepo bodočnost in velik pogreb; na drugi strani je natisnena njegova kratka izjava.

Edini, ki med vsemi sodelavci lista ve, kaj bi rad, je pisec podlistka »Boliševiki«, zato se pa tudi podpisal ni. Ta je jasno in brezobzirno poizkusil ustvariti mnenje, da je vsak pameten človek ki mu ne gre v glavo, da bi smel kaj samcat potnik v tramvaj kupiti dve karti, eno zase, eno pa za svoj cenjeni klobuk, čeprav ima svoj denar in svoj klobuk, in da bi smel klobuk v nabitem tramvaju čepeti na svojem posebnem sedecu poleg gosp. rodoluba, ki je njegov lastnik — vsak človek, ki ve, da je to nesmisel, je po opisuvanju nepodpisane pisec boljševik in sprevednik, ki bi rad naredil red in napravil na sedežih prostor za ljudi, mu je ko-

leglo pijačevanja in nemorale. Materam in ženam tedaj javnosti bi lahko povedali mnogo takih primerov ter navedli tudi njih zaščitnike in zagovornike. **Zahtevajte z nami, da se napravi red v prvi vrsti izven gostiln, da pridemo do reda in mira v naših obratih in v vaših družinah.** Dokler se ne bodo izkoreninile gori opisane razmere, toliko časa ni prav, da se udriha po stanu, čigar posej je neprijetno težji od vsakega drugega poklica.

Zveza združenj gostilničarskih obrti dravske banovine.

munist. Tako se je v prvem podlistku »Slovenske besede« hotel boljševizem izenačiti z zdravim pametjo.

Upamo, da je gosp. dr. Puc dosegel, česar si v Avstriji niti sanjati ni upal.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

Zadrega JNS-tiska

Nesporno dejstvo, da država sicer previdno in varno — Balkan urediti ni šala — pa vendar vztrajno napreduje, tako v zunanjem kakor v notranje-političnem oziru. Teга dejstva ni mogoče tajiti in ga nihče ne taji, razen tistih zagrzencov, ki ne morejo prebletati, da se je napredek začel razvijati takoj potem, ko je morala JNS umakniti svojo težko roko z države. Nekateri dogodki so pa že taki, da molče ni mogoče mimo njih in tisti, ki imajo tako lepe spomine na zlato dobo JNS, so v zadregi: dogodke je treba proslaviti, pa vendar tako, da bi se ne videlo, kdo jih je prikladal v življenje. Tako je te dni država slavila podpis prijateljske pogodbe z Bolgarijo. Tudi slovenski jns-ari so se spomnili tega velikega dogodka, ki je izrazilo zunanje-politične narave. Ker pa jim je sedaj zunanji minister trn v peti, je treba tudi uspehe zunanje politike tako proslavljati, kakor da imajo pri njih vsi drugi zasluge, razen zunanje ministra. Tako so slovenski jns-ari slavili bolgarsko-jugoslavansko prijateljstvo in se v svo rdečico na obrazu izogibali imena dr. Stojadinoviča, ker pač ni »njihov«. Ako bi se kaj takega zgodilo pod njihovim zunanjim ministrom — koliko bi vedeli povedati o njegovih zaslugah. Tem ljudem je pač samo za to, kdo je »njihov« in kdo ni; kdo bolje skrbi za državo, po tem ne vprašajo, ker jim ni za državo.

Druga taka zadrega s prav tako smešnim izhodom jih je obšla ob povratku inž. Košutiča iz inozemstva. Vsej državi in inozemskim opazovalcem je ta nemoteni povratek dokaz, da je zmede, ki jo je zasejala JNS, čim dalje manj in da prehajamo v mirnejšo in pravičnejšo dobo — in zopet: po padcu JNS! Preveč bridko bi bilo, ako bi morali jns-ari to priznati, zato jih je večeršanje »Jutro« poizkusilo potegniti iz zagate in je razglasilo, da ta povratek ni nič posebnega, ker dolgaletna odelost inž. Košutiča ni bila prisiljena, temveč prostovoljna in bi torej s svojim povratkom lahko dokazal pomirjenje razmer, kadar bi hotel, tudi pod tako imenovanjem nasiljem JNS. — Inž. Košutič res ni bil nikdar izgnan iz države, ker se je »pravočasno«, t. j. v juniju l. 1929, umaknil v inozemstvo, kjer je ostal do 30. januarja 1937, svedeča popolnoma prostovoljno, le obmenji organi so imeli nalogo, da ga takoj primejo, ako bi prekoračil mejo. Tako se je te jutrovske »prosto-voljnosti« nabralo ekoraj za celih osem let. Na omenjeni odlok, ki je prava past za »prostovoljne emigrante, so že vsi drugi ekoraj pozabili, razen vestnih obmejnih organov, ki inž. Košutiču niso mogli dovoliti proste poti, dokler ni sedaj ni notranji minister odloka tudi formalno razveljavil, kar je opravil brzojavno, popolnoma nasprotno od JNS, ki je marsikomu brzojavno vzela svobodo. In zopet zadene glavno glasilo JNS na »sedanega notranjega ministra«, zato beg pred gorjačo JNS in povratek v mirno državo proglašaja za prostovoljno pustolovščino!

Pa še to ve »Jutro«, da ta povratek nima nobenega pomena, ker se inž. Košutič ne bo znašel v »kompliranih strujah narodnega pokreta«. Ze kašne skrbi ima »Jutro«!

V resnici je pa inž. Košutič pravilno izvoljen podpredsednik bivše HSS in bo prevzel vse tozadnevne funkcije. Pisarniške posle za enkrat še vodi prof. Jakob Jelačić, pričakuje pa se, da se bo v kratkem vrnil iz inozemstva tudi tajnik stranke dr. Juraj Krnjevič. Vsej javnosti so taki povratki najboljši dokaz, da sedanja vlada iskreno namerava izpolniti zahteve Hrvatov in vprašanje hrvatskih emigrantov odpraviti s sveta. Gotovo bo tako postopanje vlade imelo dobre posledice tudi na rešitev hrvatskega vprašanja, je pa neizpodbiten dokaz mirnejšega ozračja. To misel je izrazil tudi inž. Košutič sam v izjavi, ki jo je še pred svojim odhodom dal inozemskim časnikarjem in dr. Ziga Sol o bnjegovem povratku v Zagrebu. To so najbolj zanesljiva znamenja, da nastopajo spravljuješe razmere, ki ji ves JNS-tisk ne more utajiti.

André Gide: (Nadaljevanje.)

Vrnitev iz Sovjetske Rusije

Pristaviti moram, da mnogim izmed njih nisem bil nepoznan. Nekateri so brali moje knjige. (Ponajvečkrat »Pot v Kongoc«.) Ker so po mojem govoru ob pogrebu Gorkoga na Rdečem trgu vsi listi prinesli mojo sliko, so me brž prepoznali in je bilo videti, da jim izredno dobro de pozornost, katero sem jim izkazoval. Toda niso svojih simpatij kazali samo meni.

Kmalu se je začelo veliko razgovorjanje. — Jef Last, ki ruščino prav dobro razume in jo govori, nam je razložil, da se jim igrice, ki sem jim jih dal, zdijo zelo ljubke, da se pa izprašujejo, če se zabava z njimi tudi André Gide sam. Jef Last je moral dokazovati, da mu ta mala razvedrila služijo zato, da si odločijo možganje. Kajti pravi komсомолец, ki je usmerjen zmeraj v službo, presoja vse po koristnosti. Sicer pa, brez sitnarjenja, tudi ta razgovor sam, ki ga je trgal smeh, je bil igra. Toda ker je v njihovem ozračju nekam manjkala znosnega zraka, smo jih kakih dvanajst povabili, naj gredo v našega, kjer se je večer nadaljeval v pesmih in celo v narodnih plesih, v kolikor je to dopuščal prostor v vagonu.

Ta večer bo za moje tovaršice in zame ostal eden najlepših spominov s potovanja. In dvomili smo, ali bi bilo mogoče v kakih drugih zemljah spoznati tako nenadno in tako naravno prisrčnost; dvomili smo, ali je tudi v kakih drugih zemljah mladina tako prijazna.

* Nekaj, kar mi v sovjetski Rusiji tudi ugaja, je izredno podaljšanje mladosti. Tega smo posebno pri nas v Franciji, mislim pa, da tudi v vseh naših latinskih deželah, tako malo navajeni. Mladost je polna obljub, a naši fantje hitro nehajo obljubljaliti in se ustale. Od štirinajstih let dalje že vse okoreva. Na obrazu se ne bere nič več začenja pred življenjem, nič več navivnosti. Otrok skoraj takoj postane mlad mož. Igre je konec.

Rekel sem, da se za pokrajine manj znanam... Vendar ni kljub temu rad pripovedoval o čudovitih gozdih na Kavkazu. O tistem na meji Khetije, o onem okoli Bakuma, zlasti pa o tistem nad Boržomom. Nisem poznal lepših in si tudi ne mislim, da bi kje bili: nič grmečevja in vejevja ne skriva debel velikih dreves; to so gozdi, ki jih režejo skrivnostne jase, kamor pada večer pred koncem dneva; človek vidi palčke, ki se izgubljajo v njem. Skozi ta gozd smo šli na poti do gorskega jezera. Tam so nas počastili s tem, da so nam zatrjevali, da ni še nikdar noben tujec prišel tja. Tega ni bilo prav nič treba za to, da bi se mi jezero zdelo čudovito. Na njegovih bregovih brez drevja je čudna mala vas (Tabackuri), devet mesecev pokopana pod snegom; z velikim veseljem bi jo opisal... Zakaj nisem prišel tja kot navaden izletnik ali kot naravoslovec, ki je navdušen, da je odkril tam kopo novih rastlin, da bi na visokih planotah zagledal kavkaški grintovec s svojega vrta...

A mene zanima človek, ljudje in to, kaj so da iz njih narediti in kaj so iz njih naredili. Gozd, ki me vleče vase, strahotna goščava, v kateri se izgubljam, je goščava socialnih vprašanj. Ta vas v sovjetski Rusiji privlačijo, silijo v vas in vas od vseh strani tiskajo.

II.

V Leningradu sem videl malo od novih predelov. Tisto, kar v Leningradu občudujem, je Petrograd. Ne oznam lepšega mesta, nobene lep. Še zaroke med kamenom, kovino in vodi. Človek bi rekel, da sta ga izsajjala Puškin ali Baudelaire. Včasih vas spominja na Charicove slike. Spomeniki v njem kažejo popolna samozmerja, kakor teme v kaki Mozartovi simfoniji. »Tu je vse samo red in lepota«. Duh se v njem giblje z radostjo in z veseljem.

* Bakrene kupole in pa zlato konice.

Prav nič me ni volja, da bi govoril o čudovitem muzeju Ermitaži. Vse, kar bi lahko dejal o njem, bi se mi zdelo nezadostno. Vendar hočem mimogrede pohvaliti pametno vneto, ki zmeraj, kadar se da, zbira okrog slike vse stvari istega mojstra, ki bi nam bile lahko v pouk: študije, skice, risbe, ki razlagajo, kako počasni nastaja delo.

Če se človek vrne iz Leningrada, ga ponesrečenost Moskve še bolj bjeje v oči. Celo ta tlači in duši človeka. Razen nekaj redkih izjem so stavbe ostudne, pa to ne samo najmoderneje. Nobena se nič ne ozira na drugo. Vem, da se Moskva spreminja od meseca do meseca. To je mesto, ki se oblikuje. O tem priča vse in človek to povsod kar diha. Toda bojim se, da so slabo začeli. Režejo, prekopavajo, vrtajo, podirajo, pozidavajo, toda vse to kar nekam na slepo srečo. Moskva pa ostaja kljub svoji ostudnosti privlačno mesto nad vsemi: njeno življenje je silovito. Nehajmo ogledovati hiše; tisto, kar me tukaj zanima, je množica.

V poletnih mesecih hodi skoraj vse v belem. Vsakdo je podoben vsem. Nikjer drugje kakor na moskovskih ulicah ni v taki meri čutili posledic socialnega izenačevanja: družba brez razredov; zdi se, da ima vsak njen člen iste potrebe. Pri tem komaj kaj malega pretiravam. Izredna uniformiranost vlada v nošah; nedvomno bi se kazalo to prav tako pri dušah, samo če bi jih bilo možno videti. In to je tisto, kar dopuščava vsakomur, da je vesel in da je vesel tudi na pogled. (Tem ljudem je tako dolgo manjkalo vsega, da so zdaj zadovoljni s prav neznamenim. Da le sosed nima več pa je človek zadovoljen s tem, kar ima.) Seje po zremem pregledovanju se pokažejo razlike. Na prvi pogled se tukaj posameznik utaplja v množici in je tako malo svojski, da se človeku zdi, da bi moral, kadar govori o ljudeh, uporabljati delilnik in reči, ne ljudje marveč človek.

Potopim se v to množico: kopljem se v človeštvo.

Kaj delajo ti ljudje pred to trgovino? Stoje v kači; v kači, ki se vleče do sosednje ceste. Ka-

kih dvesto do tristo jih je tu, ki čakajo prav mirno in potrpežljivo. Zgodaj je še, trgovina še ni odprla svojih vrat. Čez tri četrt ure pridem spet nazaj: še zmeraj ista množica. Čutim se: čemu je neki dobro, da pride človek prej na vrsto? Kaj s tem pridobi?

»Kako, kaj pridobi?... Edino prvim postrežejo z blagom.«

In ljudje mi razlagajo, da so listi naznani, da je dospela velika množina... ne vem že česa, a mislim, da so tisti dan bile blazine. Morda jih je štristo ali petsto kosov, za katere se bo oglašilo osemsto, tisoč ali petnajststo ljubiteljev. Še preden bo večer, ne bo ostala niti ena sama. Potrebe so tako velike in občinstvo tako številno, da povpraševanje že dolgo presega ponudbo, da jo presega za veliko. Ne posreči se, da bi bilo česa dovolj.

Nekaj ur pozneje predem v trgovino, ki je ogromna. Notri vlada neverjetna gneča. Prodajali nič ne izgubljajo glave, zakaj okoli njih ni niti najmanjšega znamenja o nepotrpežljivosti. Vsakdo čaka, da pride vrsta nanj. Ta sedi, oni stoji, včasih drži na rokah otroka. Vsi brez zaporednih števil, pa vendar ni nič nerada. Če bo treba, bodo prebili tu dopolne, ves dan v ozračju, kjer se človeku, ki prihaja od zunaj, v začetku zdi, da splotih ni mogoče dihati. Potem se navadi nanj, kakor se pač človek navadi na vse. Napisal bi: človek se uda. Toda Rus je dosti več kakor udan; zdi se, da mu čakanje ugaja, in zato vas pušča čakati, kolikor mu ugaja.

Zdaj sem se riniš skozi množico, potem me je spet množica nosila s seboj in tako sem pregledal trgovino od vrha do tal, podolgem in počez. Blago je skoro jvse do malega odvrtno človek bi celo lahko mislil, da so tkanine in predmeti kar se le da nepriljavni zato, da krote poželenje, tako da bi ljudje kupovali samo zato, ker so zelo potrebni, nikdar pa iz sladkosnednosti, iz poželenja.

Kaj pravite?

Poslojni svet, trgovec, obrtnik itd., zlasti pa denarni zavodi stremijo, brččas je ta običaj na osem stolet, da stališčem, da svoje stranke in odjemalce čim najbolj pestno, priljano in promptno postrežejo. To gospodarsko splošno načelo je menda znano že zamorcem. Izobraženemu človeku ne bo prišlo nikoli na um, da bi stranke, od katerih ima korist in morda celo existenco, odbijal z nerazumljivimi gestami. In med take geste spada tudi dejstvo, če kdo noče obupati s svojimi stalnimi klienti o njihovi državi v njih jeziku, čeprav je ta jezik tudi državn. Ali mlite, da je kljub temu vendar le mogoče pri nas, da obratuje v sredi Slovenije bančni zavod samo s slovenskim denarjem in samo s slovenskimi depoziti ki jih deloma niti obrestovati ni treba, in da takšna banka postuje v Sloveniji s svojimi slovenskimi strankami v jeziku, ki ni slovenski? Ali je nevednost, ali je kaj drugega? Kaj pravite?

Koledar

Sreda, 6. febr.: Doroteja, devica, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gdč. Marija Rutar, posestnica. Pokopali jo bodo v nedeljo ob pol 4. popoldne. — V četrti je mirno v Gospodu zapala gospa Pavla Miklauc, roj. Ločnik. Pogreb bo danes ob 4. popoldne.

† V Stozicah pri Ljubljani je umrla gospa Ivana Mayer, učiteljica v pokou. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 4. popoldne.

† V Novem mestu je umrl dolgoletni naročnik »Slovenca«, gosp. Marko Ulaga, podpredsednik finančne kontrole v pokou. Pokojnik je bil rojen 10. marca 1866 v Planini pri Sevnici na Stajerskem. Služboval je delj časa na Koroškem in Primorskem, po prevratu pa v Novem mestu, kjer je bil tudi upokoen.

† V Pungertu, župnika St. Vid pri Stični je umrl 3. februarja Groznik Jožef, oče državnega pravdnika v Novem mestu. Bil je dober gospodar in skrben oče 9 otrok. Star je bil 89 let.

† V Murski Soboti v bolnišnici je umrla, zadržana od možganske kapi, g. Ivana Dečman. Pokopali so jo v Mariboru.

Naj jima sveti večna luč! Zalujčim naše iskreno sozalje!

Osebnost

— Nova zdravnica. Na zagrebškem vseučilišču je bila promovirana za doktorja vsega zdravilstva gdč. Marija Mogilnička, hčerka zdravnika v St. Juriju pri Celju. Cestitam!

— Poroka. Dne 3. februarja se je poročil gosp. Avgust Dobravec, predsednik občine Sedlarjevo, posestnik, gostilničar in trgovec v Polju, z gospo Angelo Turkovo iz Imenega. Zasluznemu in vzornemu možu in njegovi družici naj Bog blagoslovi njihovo skupno življenje.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— S Kofe nam poročajo, da je dospel na Kofce na dopust iz Južne Srbije g. župnik Zakrajšek ter bo ostal tam delj časa. Vse ta čas bo vsak dan sv. maša v kapelici pri Domu na Kofcah.

— Proslava velike zmage hrvatske mornarice nad Benečani. Letos bo preteklo 1050 let od velike morské zmage hrvatske mornarice nad Benečani pri Makarski. Ta značilna zmaga v hrvatski zgodovini je bila dobljena 18. septembra leta 877. V tej bitki je bila popolnoma uničena beneška mornarica, padel pa je tudi sam beneški dož Peter Candiano. Posledica te bitke je bila, da so Benečani nad 100 let plačevali davek hrvatskim vladarjem za svobodno plovbo ob vzhodni obali Jadrana. Ta pomembni datum v hrvatski zgodovini bodo slovesno proslavili. »Jadranska straža« v Splitu je dala pobudo, da bi imela proslava hrvatske zmage nad Benečani splošen narodni značaj. Proslava se bo vršila v Splitu in v Makarski.

— Iz Prage v Španijo. Praški dnevnik »Express« se v letošnji 23. številki bridko pritožuje nad razmerami v Aleksandrovem kolegiju v Pragi, ki je dobredelna ustanova, namenjena jugoslovanskim akademikom. Okrog 26. januarja so v tem kolegiju pogrešili 15 akademikov (med njimi dve visokošolki), menda sta tudi dva Slovence vmes, ki so po vseh okoliščinah sodeč pobegnili h komunistom v Španijo. List poudarja nič kaj veselo posebnost, da je večina jugoslovanskih dijakov v Pragi levičarskega mišljenja, da pa levičarji postanejo šele v Pragi in da je bog teh 15 akademikov prvi vidni sad levičarskih vplivov. Predsednik odbora, ki skrbi za Aleksandrov kolegij v Pragi, je znani dr. Peter Zenkl, ki utegne postati župan mesta Prage. »Express« izraža upanje, da bo po tem opozorilu razmere v Aleksandrovem kolegiju že tako uredil, da se Jugoslavija ne bo mogla pritoževati, da ji Praga vzgaja levičarske agitatorje. Polcija pa sedaj zasleduje, kdo je tem komunističnim »prostovoljcem« dal denar za tako dolgo potovanje.

— Podaljšanje roka za vložitev prijav za pridobitno. Vse one davkoplačevalce, ki so podvrženi prijavi pridobitne, pa tega do 31. januarja t. l. iz katkega vzroka niso storili, opozarjamo, da to še lahko store do 15. februarja t. l. — Jugoslovanska knjigarna ima v zalogi potrebne tiskovine, in sicer: Davčna prijava za pridobitno, pola 1 Din; Pripomoček za sestavo davčne prijave za pridobitno, komad 1 Din; Pripomoček za sestavo pridobitne (za gostilničarske obrate), komad 1 Din; Davčna prijava za splošni davek na poslovni promet in davek na luksus, pola 1 Din; Davčna prijava za rentnino, pola 1 Din. Poleg navedenih tiskovin ima imenovana knjigarna v zalogi še druge davčne tiskovine.

— Vremenska napoved. Evropa: Topli val zraka se razprostira nad vso Evropo, hladni val je samo še nad vzhodno Rusijo. Oblačno, deloma z jutranjimi meglami v jugovzhodni Evropi. V srednji in zapadni Evropi dež. Sneži v Rusiji in v območju Baltičkega morja. — Jugoslavija: Deloma oblano v vsej kraljevini. Megla v dolinah rek in kolčinah. Dežja in snežja ni. Temperatura se ni mnogo spremenila. Najnižja zaječar — 9, najvišja Dubrovnik + 18 stopinj. — Napoved za danes: Toplo vreme. Oblačno v Primorju in severno zahodnih krajih. Tu in tam dež, megle v dolinah rek.

— Nesreča pri sankanju. V ljubljansko splošno bolnišnico je bila večeraj pripeljana 11 letna posestnikova hčerka Marija Jurjovič z Vrhopolja pri Kamniku. Pri sankanju si je zlomila desno nogo.

— Prepovedan tisk. »Službeno novice« št. 25 objavljajo, da je drž. pravdniki v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati letak z naslovom

»Poslednja poruka + Svetozara Pribičevića glavnemu odboru SDS i svima pristavšama« dalje knjigo »Seljaci protiv fašizma« in št. 48 tiskopisa »Ekonomska politika«. Tiskano vse v Zagrebu.

— Smrt neznanega berača. V noči med sredo in četrtkom je umrl v Praprečah pri St. Vidu pri Stični v hlevu neznan berač. Star je bil približno 60 let. Nihče pa ne ve za njegovo ime in ne za njegovo domačino.

— Velik požar v rudniku pri Banjaluki. V četrti zvečer je izbruhnil velik požar v državnem rudniku blizu Banjaluke. Med požarom je eksploziral novi transformator, kar je povzročilo velik strah med okoličanskim prebivalstvom. Preiskava je dognala, da je požar nastal, ker so se vnele oblike delavcev, ki so se sušile v kopalšču na parnih cevih. Škoda je velika.

— Morilci na svobodi. V Zenici so iz kaznilnice odpustili v četrti 35 kazencev. To so večinoma jetniki, ki so bili obsojeni na smrt, pa pozneje pomiloščeni na dosmrtno ali 20letno ječo, katerim pa je bila z zadnjo amnestijo znižana kazen tako, da so dobili pravico do pogojnega odpusta. Ko so jetniki zvedeli, da so prosti, so mnogi od njih od veselja jokali.

— Zalosten konec svatbe. V Gornjem Bukovcu pri Karlovcu so imeli svatbo, na katero so prišli gostje iz več vasi. Med njimi je bil tudi Mijo Cvetkovič iz Prihova, ki je od veselja streljal iz samokresa. Samokres pa je odpovedal. Ko je hotel Cvetkovič pogledati, kaj je, ni bil dovolj previden. Preiskoval je samokres, ki se je za nenadoma sprožil in strel je zadell kmeta Franca Petrušiča ravno v čelo. Petrušič se je zgrudil mrtev na tla. Umrela, da je v hiši namesto svatbenega veselja zavladala globoka žalost.

— Vid vaših oči si obvarujte le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Pri razpokani koži, ozeblinah, lišajih in izpuščijah žudovito deluje »OBLAKOVO KAMILICNO MAZILLO«.

— Večja korist brez večje energijske porabe je cilj vseh tehničnih raziskavanj, bodi, da se gre pri tem za avtomobil, zračno ladjo, radio ali razsvetljavo. Ravno pri zadnjem so dosežene nenavadne izboljšave od vpeljave električne razsvetljave. Izžarevanje svetlobe, ki je bilo nekoč pri žarnicah z ogljeno nitko tako slabo, se je zelo povečalo in zboljšalo z uporabo raznih drugih materij (osmium, tantal itd.), kakor tudi z iznajdbo žarnice z Wolframovo nitjo. Nadaljnje znatno izboljšanje je bilo doseženo z uporabo s plinom polne žarnice z dvakrat navito nitjo. V primerjavi z nekdanjimi žarnicami z ogljeno nitko, dajejo nove mnogo cenejne Osram—D—žarnice pri isti porabi v vatih sedemkrat več svetlobe. Uporaba Osram—D—žarnice je potrebna iz higijenskih razlogov zaradi čuvanja oči, ki morejo spoznati brez napenjanja vse potankosti le pri dobri razsvetljavi, ter iz gospodarskih razlogov, ker spremane tok, ki ga moramo plačati v večji svetlobo. Ker ni vsaka žarnica Osram, mora odjemalec paziti na znamko Osram, ki je najboljše kvalitete na svetu. Osram—D—žarnice imajo na sebi in na ovitkih garancijsko znamko, ki označuje svetlobni učinek v dekalumenih (Dlm) in porabo toka v vatih (W). Pri Osram—D—žarnicah je zlasti koristno za odjemalca vatna poraba za svetlobni učinek Dlm, ki je nenavadno mala. Če je n. pr. označeno na žarnicah: »125 Dlm 97 W« ima s tem odjemalec garancijo na svetlobni učinek 125 Dlm pri nenavadno mali porabi 97 vatov. Ker nam Osram žarnice nudijo dobro po ceni razsvetljavo, je upravičeno radi čuvanja naših oči in izboljšanja naše delazmožnosti uporabljati večje tipe žarnic, kakor je to bilo doslej.

Ljubljana

V soboto, dne 6. februarja.

Gledališče

Drama: Sobota, 6. februarja: »Korajža veljaec« Red B. — Nedelja, 7. februarja ob 15: »Na ledeni pošlčici. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: »Dež in vihar«. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ponedeljek, 8. februarja: Zaprto. — Torek, 7. februarja ob 15: »Repoštevc«. Dijaška predstava. Cene od 14 do 2 Din.

Opera: Sobota, 6. februarja: »Baletni večer«. Premierski abonma. — Nedelja, 7. februarja ob 15: »Pri treh mladenkah. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: »Navihanka«. Izven. — Ponedeljek, 8. februarja: Zaprto. — Torek, 9. februarja: »Navihanka«. Izven.

Predavanja

Katoliško prosvetno društvo v Šiški. Samoostanska dvorana. V ponedeljek, dne 8. t. m. ob 8 zvečer predpustno predavanje. Izvaja dr. L. za smeh, dobro voljo in kratak čas.

Mineraloški institut univerze. Dr. Lavo Cermelj bo v ponedeljek, dne 8. februarja ob 6 zvečer predaval o temi »Rudjer Bošković kot predhodnik Einsteina. Vstopnina 2 Din, za dijakke 1 Din.

Prireditve in zabave

Franciškska dvorana: Ako hočete, da se bošete na pustni torek, dne 9. t. m. od srca nasmejali pri dveurnem pestrem večeru, ki ga priredi v novi dvorani franciškskega prosveta, vam priporočamo, da si takoj rezervirate sedeže po 4 in 3 Din v pisarni »Pax et bonum« v franciškskih pasaji.

Trnovski prosvetni dom (Karunova ulica 14). Prosvetno društvo Trnovo ponovi v nedeljo 7. februarja ob 8 zvečer veseloigro s petjem »Tri sestere«. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 popoldne.

Samoostanska dvorana v Spodnji Šiški: V nedeljo in torek, obakrat ob 8 zvečer, spevoigra »Povodni mož«, prireditelji in izvajajo pevci Cerkvenega pevskega zbora.

Českoslovnská Obec v Ljubljani bo priredila jutri ob 18 v Narodnem domu predstavo lutkovega gledališča. Na sporedu veseloigra Kozel mojstra Drete.

Za bohemske večer naših igralcev 9. t. m. pri Mikliču so vstopnice v predprodaji pri operni blagajni. Začetek ob 20.

Društvo banovinskih uslužbencev v Ljubljani priredi dne 8. februarja t. l. (ponedeljek) ob 20 družabni večer z zelo pestrim sporedom v prostori hotel Miklič v Ljubljani. Vsi državni in samoupravni uslužbenci in prijatelji so vlijudno vabljeni. Vstop prost!

Sestanki

Prosvetni dom v Trnovem. Drevi ob 8 ima moški odesk Prosvetnega društva Trnovo redni sestanek, na katerem bo predaval gosp. Gabrovšek, ravnatelj Zadržne zveze.

Društvo za varstvo deklet v Ljubljani bo imelo svojo letno glavno skupščino v nedeljo, dne 7. februarja ob 10 popoldne v verandni dvorani hotela Union po običajnem dnevnem redu.

Rokodelski odeli

Rokodelski dom. Komenskega ulica 12: Jutri ob sedmih zvečer in pustni torek ob osmih zvečer bo vprizoritv nove igre »Z dežja pod kap«. Igra je velezabavna izborna igra s peljem. Pred igro nastopi društveni moški zbor pod vodstvom

g. R. Kristana. Vstopnice za obojno prireditve — za jutri in za torek — bodo na razpolago jutri ob 10 do 12 v Rokodelskem domu.

Kino

Kino Kodeljevo (tel. 31-62) igra danes in jutri »Zadnji rož« s komornim pevcom drž. opere berlinske Schelgom Roswaengom in »Ave Marijoc« z Marijo Bogdo.

Kino Vič predvaja danes ob 8/9 in jutri ob 4, 6 in 8 zvečer film »Zeleni dominoc«.

1 Baragova nedelja. Po sklepu pastoralne konference ljubljanske duhovščine se bo v smislu navodila prevzvišenega gospoda škofa z dne 3. oktobra 1936 praznovala v Ljubljani Baragova nedelja jutri, dne 7. februarja. Namen te nedelje je: pridigarji naj govore o Baragi, naj pozivajo na molitve za njegovo beatifikacijo ter naj omenjajo tudi novo, njemu posvečeno semenišče. To nedeljo naj bo tudi cerkveno darovanje za novo semenišče in naj se v ta namen tudi pobira po cerkvi. — Po vseh ljubljanskih cerkvah se bo jutri praznovala Baragova nedelja. Vse vernike mesta Ljubljane prosimo, naj se odzovejo povabilu; molijo naj, da bi škof Baraga kmalu dosegel čast oltarja ter naj drage volje darujejo svoje darove za njegov najlepši spomenik, za novo bogoslovno semenišče! Vsa naj po svojih močeh daruje in tako pomaga našemu prevzvišenemu nadpastirju postaviti škofu Baragi ta njemu dostojen spomenik!

1 Stolnica. Jutri, v ponedeljek in v torek je v stolnici štirideseturna pobožnost: Sv. Rešnje Telo bo vse dni ves dan izpostavljeno, od ponedeljka na torek tudi celo noč. Vse tri dni je popoldne ob 4. pridiga, nato slovesne litanije, v torek za sklep zahvalna pesem. — Jutri, v nedeljo, se bomo ob enem spominjali 33. svetovnega euharističnega kongresa, ki se vrši te dni v Manilli. Glavna slovesnost bo popoldne ob 4. Cerkvini govor bo imel prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman, ki bo nato opravil tudi slovesne pete litanije in podelil slovesen blagoslov za Najsvetejšim. Ob tej priliki se bo tudi priredila zbirka za novo bogoslovno semenišče, za Baragovo. Tudi pri vseh drugih opravilih se bo pobiralo v ta namen. Verniki ste najvjudneje vabljeni, da pridete vse tri dni v obilnem številu molit Jezusa. Gospode, može in mladeniče še posebno vabimo, da se udeležijo nočnega čiščenja v noči od ponedeljka na torek. Vse vernike prosimo, da radi darujejo za novo bogoslovno semenišče. V ljubljanski stolnici je škof Baraga daroval svojo novo mašo; naj verniki prav v tej stolnici z veseljem darujejo za njegov najlepši spomenik!

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzdajene zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Združenje kleparskih in instalaterskih mojstrov pozivlja članstvo, da se udeležijo pogreba umrlega člana g. Alojzija Vraba, ki bo v nedeljo ob 2. popoldne izpred splošne bolnišnice.

1 Nujna je namestitve brezposelnih učiteljev in učiteljic! Vljudno prosimo cenejne naslove, ki smo jim poslali gornjo izjavo v podpis, pa nam ni mogoče najti njihovih uradov, da nam jih podpisane dostavimo na naslov: Odesk brezposelnih učiteljskih abiturjentov, Franciškska ul. 6. — OBUA

1 Zelezniški upokojenci, staleža postaje Ljubljana—glavni kolodvor, ki so zavarovani pri bolniški blagajni za državno prometno osebje, vabimo, da se čimprej zgledajo v računski pisarni postaje Ljubljana—glavni kolodvor. Termin od 20. februarja 1937. Seboj je prinesli članski list bolniškega fonda. Za otroke nad 18 let stare, ki obiskujejo šolo, potrđilo šole odnosno dijaško knjižico.

1 Tudi potrošnja jaje manjša. K potrošnji mesa in mesnih izdelkov, ki so bili zatrosarinjeni, se pristavljamo zanimive podatke. Lani je bilo zatrosarinjeno 104.442 kg raznega presnega mesa in mesnih izdelkov. V letu 1913 pred vojno pa je Ljubljana porabila 229.982 kg presnega, suhega in prekajenega mesa. Zanimiv so podatki o porabi jajc, uvoženih v Ljubljano in zatrosarinjenih. Za lansko leto izkazuje statistika uporabo 12.663.289 jajc, predlanski 13.764.183, v letu 1934 pa celo 14 milijonov 251.972 jajc. Pred vojno leta 1913 je Ljubljana porabila 3.158.273 jajc. Leta 1933 pa 6.580.026. Potrošnja jajc pa je mnogo večja, ker je treba upoštevati, da pridejo na trg tudi jajca, ki jih prinese kmeticke z Barja in okolice, ki spada že pod mestni okoliš in ni treba za nje plačevati trosarine.

1 Za tativne na glavem kolodvoru — 1 leto. Za tativne, ki so izvršene na kolodvorih in sličnih javnoprometnih krajih, določa novela h kazenskem zakonuhujše kazni. Zakonodajalec je imel pred očmi, da zatre take tativne in se mu je v splošnem to posrečilo. Pred malim kazenskim senatom se je večkrat zagovarjal 25letni sobni slikar, že večkrat zaradi tativne kaznovani Anton S., rodome iz ljubljanske okolice. Večkrat je poskušal novembra in decembra lani vlomiti v tovorne vagon, a je bil prepoden. Poskušal je odnesti moko, kolinsko cikurijo in premog. Sredi decembra je hotel odnesti iz tovornega vagona razno stekleno blago v vrednosti 640 Din na škodo tvrdke Agnola. Odnese je tudi okoli 170 kg premoga. Zaradi poskušne vlomne tativne obtožen Anton S. se je zagovarjal, da je to napravil deloma v pijanosti, deloma v skrajnem pomankanju. Mali senat ga je obsodil na 1 leto strogega zapora, kakor tudi v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta.

Celje

c O jugoslovanski ekspediciji v Švicarske Alpe je predaval gosp. Andrijo Kopinšek, znani celjski alpinist in je ob spremljevanju krasnih skioptičnih slik pokazal navzočemu občinstvu najvišje vrhove v švicarskih Alpah. Članom te ekspedicije se je v kratki dobi 8 dni posrečilo naskočiti najvišje vrhove Alp in sicer ob skrajno slabih snežnih odnosno ledenih prilikah.

c Pevski zbor »Celjskega Zvona« ima radi nastopa pri akademiji KPĐ, ki bo v ponedeljek, dne 8. februarja, vajo za mešani zbor v nedeljo, dne 7. februarja ob 8 zjutraj na odru Ljudske posojilnice.

c Predrzna tatica v rokah pravice. Večeraj se je posrečilo celjski policiji airirati predžno sleparko. Sredi novembra lanskega leta je v Celju prvič poskušala svojo »srečo«. Prišla je na stanovanje brivca Z. in povedala služkinji, da jo pošilja njena gospa z naročilom, da ji ta izroči 200 Din. Nekaj dni pozneje je prišla h krojaškemu mojstru B. G. in si pri njem vzela sobo v najem. Krojaču je dejala, da je dijakinja, hčerka tovarnarja in da ji je bil kovček ukraden. Prosilga ga je za posojilo 500 Din. Ker pa jih krojač ni imel, si jih je izposodil in ji izročil denar. Ko je dobila denar, je odšla in se ni več vrnila. Istega dne je zopet skušala na prav tak način izvabiti od hotelskega stuge 400 Din, kar pa se je ni posrečilo. Januarja letos se je pojavila zopet pri neki kulturnici in se izdajala, da je v službi šivilje X. Y., ki jo pošilja z naročilom, da ji ta izroči 73 Din. Na ta način je izvabila denar še od dveh služkinj in sicer od prve 300 Din, od druge pa 200 Din. Kontno se je policiji le posrečilo izslediti nesramno tatico v osebi 18letne F. Marije iz Slovenske Bistrice.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15. 18.15 in 20.30 »Igra ljubezni« (Gustav Fröhlich). Ob 16 matineja »Kontušovka« (veseloigra).

Maribor

m Dvojni jubilej slavi lastnik znane mariborske drogerije g. Ivan Thür. Te dni je praznoval s svojo gospo soprogo Rozo roj. Sailer srebrni poročni jubilej, obenem pa je minilo 25 let, ko ei je v Gosposki ulici ustanovil svojo renomirano drogerijsko prodajalno. Gospodu Thüru želimo še mnogo uspehov.

m Zetev smrti je obilna. V Vrazovi ulici 11 na Pobrežju je umrla soproga čevljarskega mojstra gospa Lucija Centrih, stara 74 let. — Na Koroški cesti 19 je ugrabila bela žena 68 letnega poštnega poduradnika v pokou g. Alojza Adamiča. Pokojnik je bil v Mariboru zelo znan ter se je dolgo let vneto udeleževal pri godbi Katol. omladine. — V Gregoričevi ulici 22 je umrl upokojeni ravnatelj g. Anton Skube, star 88 let. Pokojnik je bil nad 50 let uslužben pri bivši sloviti mariborski tvrdki Scherbaum kot prokurist in ravnatelj podjetja ter je bil v predvojnem Mariboru zelo znana osebnost. — V bolnišnici je pobrala smrt 74letno zasebnico gospo Marijo Tancer in 27 letno soprogo čevljarskega mojstra gospe Jožefe Gobec. Svetila pokojnim večna luč!

m Kamniški igralci vabijo na ponovitev veseloigre, ki bo v nedeljo po večernicah.

m Gledališče in anonimni dopisi. Gledališka uprava nas prosi za naslednje sporočilo javnosti: »Gledališče na anonimne dopise ne more odgovorjati. Zato prosi, da se dopisniki podpišejo, pa bodo prejeli odgovor.

m Licitacija za oddajo kantine bo dne 15. t. m. ob 11. v pisarni vojašnice Vojvode Mišiča ob Tržaški cesti. Pravico do zakupa imajo invalidi. Natančnejši pogoji so razvidni v pisarni omenjene vojašnice.

m Drazen vlom v Vinarsko šolo. Zadne dni se udeležuje v Mariboru drzna vlomilska roka, ki pa po mnenju policije nima zveze z znanim vlomom v Bizjakovo zlatarno v Gosposki ulici, pač pa z vlomom v občinsko pisarno v Studencih, kjer so uplenili 2700 Din v navrtani blagajni. V noči od četrtka na petek je bil izvršen nov vlom, to pot pa v pisarno Vinarske in sadijske šole pod Kalvarijo. Vlomilci so vdrl v notranjost skozi obednico, na kateri so strli šipe na oknu. Potem so odprli vrata na pisarnah s ponarejenimi ključji, deloma pa z veliko sekuro. Odprli so na vseh pisalnih mizah predale ter vse dobesedno razmetali. Odneli so ročno blagajno, v kateri je bilo kakih 500 dinarjev, nekaterim profesorjem so pobrali iz predalov v pisalnih mizah po nekaj sto dinarjev gotovine, druga prava plena pa niso našli. Veliko jeklene blagajno so pustili popolnoma v miru ter se je eplih niso lotili.

m Preiskava o vlom v Bizjakovo zlatarno v Gosposki ulici še ni prinesla ničesar bletvenega. Polcija ima sicer že neke nove sledi, ki jih pa zaenkrat še drži v tajnosti. Zanimiva je držnost, s katero je izvršil vlomilec svoje delo. V Tkalski ulici — v neposredni bližini zlatarne — je oblekel preko svojega plašta črn klotast delovni plašč, kakor jih nosijo običajno nameščeni v trgovinah.

Preoblekel se je za večinski vrati, pokrivalo pa je skrili pod obleko. V klotastem plašču in razoglav ni vzbujal sedaj nobene pozornosti, ko je odpiral rolo na vratih, saj ga je vsak smatral za nameščenca trgovine. Prav tako je tudi potem brez vsake nevarnosti lahko prišel iz oplenjenega lokala ter zaprl za seboj zopet rolo. Odešel je potem proti Glavnemu trgu, nekje v kakšni veži zopet slekel klotast plašč, se pokrili in tako v hipu izpremenil svojo zunanjost, da ga nihče ne bi mogel prepoznati. Polcija domneva, da je vlomilec e svojim plenom že odešel iz Maribora, ker ga tukaj ne bi mogel spraviti v denar. Edino v velikih mestih so posredovalnice, ki kupujejo od vlomilcev ukradene dragocenosti.

m Zaradi ponarejanja kovancev se je večeraj zagovarjal pred malim senatom Stefan Klarič iz Spodnje Plodersnice. Obsojen je bil na 8 mesecev strogega zapora.

m Hitlerjevski morilec bodo sojeni v Kotoru. Proces proti Avstrijcem Schellau in Godarju, ki sta po nalogu hitlerjevske organizacije izvršila političen umor ter po zločinu zbežala v našo državo, je že dozorel ter bi se moral 16. t. m. vršiti. Umevno je, da je vladalo za ta proces pri nas in v inozemstvu ogromno zanimanje ter bi bila pravzaprava za Maribor največja senzacija. Sedaj pa je kajsijsko sodišče odredilo, da se razprava proti morilecema ne bo vršila v Mariboru, temveč v Kotoru. Godarj in Schellau bodo iz mariborske jetnišnice morali poslani na toplejše solnce v južno Dalmacijo.

m Lekarniško nočno službo imata v prihodnjem tednu od 6. do 13. t. m. lekarni Albaneže in König.

Mariborsko gledališče

Sobota, 6. februarja ob 30: »DR«. Red A. — Nedelja, 7. februarja ob 15: »DR«. — Ob 20: »Baron Trenk«. Gospeju primadonna zagrebške opere Antica Mitrovičeva.

Ponedeljek, 8. februarja: Zaprto.

Novo mesto

Na seji občinskega odbora ee je gosp. župan v svojem poročilu dotaknil dveh kaj perečih vprašanj Novega mesta, namreč ureditve trznega prostora in ureditve novega parka. Glede prvega je bilo že tudi v prejšnjih občinskih odborih govora. Gosp. župan je poudarjal nujnost prestavitve živilskega trga na Florijanski trg zlasti iz higijenskih razlogov, vendar se to pred pomladjo ne bo moglo izvršiti, ker je treba najprej Florijanski trg za to šele pripraviti, kar pa v sedanjem času ni mogoče. Druga točka županovega poročila je izvenvela v želji po skorajšnji, vsaj delni ureditvi parka. Povedal je, da se je pred kratkim mudil v Novem mestu gosp. prof. Plečnik v spremstvu gosp. Lapa, ki je ves teren pregledal ter izjavil, da je bil park, kakršen je danes, narejen pač po naročilu, po risbi, v kateri ni nobene prave misli. Po njegovem bi se dal ta prostor, kateremu naj se priključi še zgornja in spodnja Loka preurediti v krasen park, ki bi odgovarjal vsem zahtevam estetike. — Občinski odbor je nato v tajni seji po daljši debati sprejel statut za občinske uslužbence in ga odposlal kr. banski upravi v pregled in odobritev.

Rečica ob Savinji

Na svečeno smo imeli redni letni občni zbor krajevne organizacije JRZ za Rečico ob Savinji. Izvoljena je nova uprava s predsednikom gosp. županom Marko Blekčarom na čelu. — Dne 31. januarja je bil občni zbor selekcijskega društva za slovensko belo pasmo. V upravo so bili izvoljeni živinorejci, ki jamčijo, da bodo vodili društvo v dobrobit vsem članom. Za predsednika si je odbor izbral agilnega kmetovalca gosp. Stiglica Maksa. — Zivahno gibanje opazujemo tudi pri naših čebelarjih. Na prizadevanje šolskega upravitelja Kotnika se je sestalo precejšnje število čebelarjev, ki so sklenili, da si osnujejo svojo podružnico. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor, ki ima nalogo, da pokrene vse potrebno, da se podružnica čimprej ustanovi.

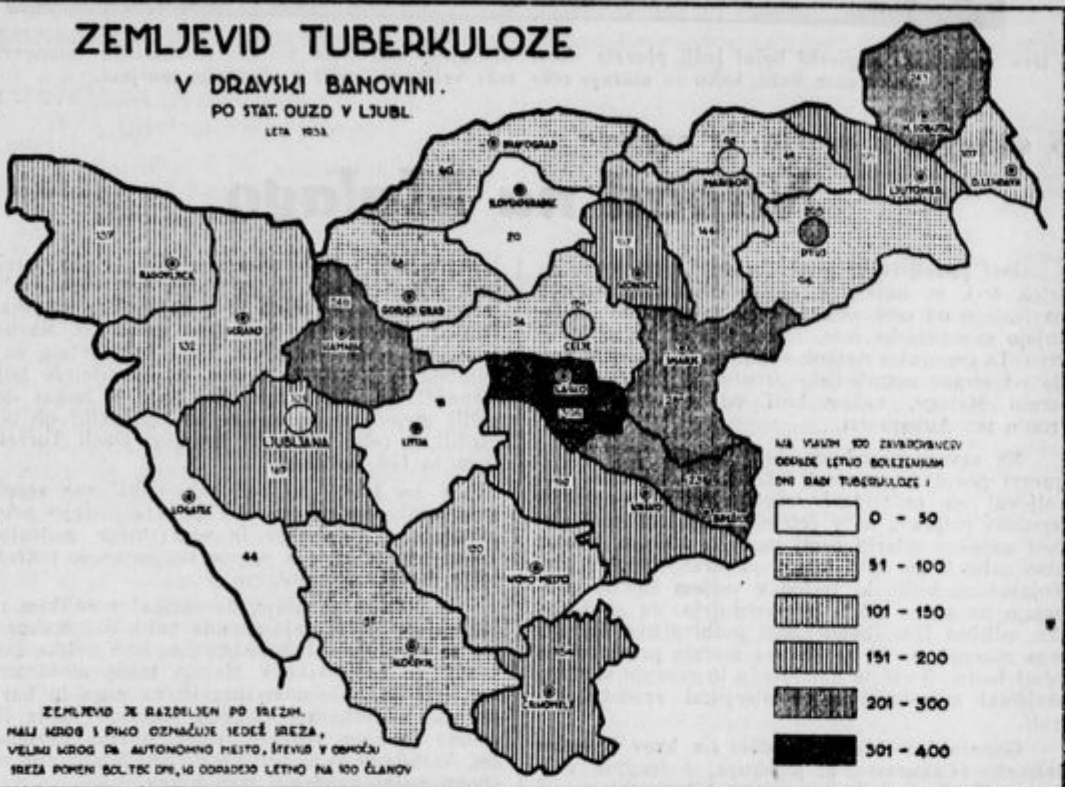
Gospodarstvo

Morilka delavstva - jetika

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je že leta 1929 izdelal »Zemljevid delavske tuberkuloze« za območje Dravske banovine. Sedaj je zbral Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu obširne statistične podatke o boleznih zavarovanih delavcev za leto 1933, in sicer po spolu, diagnozi in okrajih. Na podlagi teh podatkov je izdelal OUZD priložni »Zemljevid tuberkuloze v Dravski banovini«.

Kakor smo že svoječasno poročali, je tuberkuloza najstrašnejša bolezen našega delavstva. Ena petina vseh bolezenskih podopov odpade samo na eno samo dajnozo, to je tuberkulozo. Ako pomislimo, da znašajo prispevki bolezenskega zavarovanja pri nas v Jugoslaviji in sicer samo pri Osr. uradu za zavarovanje delavcev nad eno četrtino milijarde dinarjev vsako leto, vidimo, da nas stane samo tuberkuloza med delavstvom vsako leto okroglo 50 milijonov dinarjev. Žalobno moramo ugotoviti, da se izdatki za to strašno bolezen pri nas

niso niti zmanjšali zadnja leta, niti ne moremo trditi, da je tuberkuloza med delavstvom znatno popustila, ako primerjamo analogne statistične podatke iz leta 1929 in 1933. Po statistiki Osr. urada je bilo v letu 1933 vseh bolezensko podporni dni 826.998, od katerih odpade na tuberkulozo 101.769 ali nekaj nad 12%. K temu moramo pristeti še dva momenta. V statistiki je izkazana samo tuberkuloza, katere ni še tako daleč napredovala, da bi moral delavec opustiti svoje poklicno delo. Brezdvoma imamo takih primerov »ambulantne« tuberkuloze zelo mnogo. Nadalje moramo vpoštevati tudi dejstvo, da naše socijalno zavarovanje pošilja v veliki meri tuberkulozne bolnike v posebne sanatorije, v katerih je zdravljenje mnogo dražje nego zdravljenje doma v domači oskrbi, ko prejema bolnik samo hraninarjo. Vpoštevajoč ta dva momenta vidimo, da odpade še vedno ca. 20% vseh bolezenskih podporo samo na tuberkulozo.

Izročitev dolžnikov PAB

Kot znano je potekel dne 31. januarja 1937 rok, v katerem je bilo treba izročiti vsaj najvažnejše dokumente o obstoju kmečkih dolgov Privilegirani agrarni banki. Poslednje dni januarja je bila oddaja dolžniških seznamov in listin prav živahna. Pozivu Agrarne banke se je doslej odzvalo v centrali 601 denarni zavod. Zaenkrat se niso znani podatki o podružnicah v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu, kjer delo pri prevzemu še ni končano, kar je razumljivo.

Od 601 zavoda, kolikor je izročilo svoje dolžnike centrali PAB, je velik del zavodov istočasno poleg seznamov tudi popolnoma vse listine, nanašajoče se na kmetijske dolgeve. Mnogo takih paketov pa je morala banka zapečatiti in spraviti v blagajne, ker jih ni mogla še vseh pregledati. Skupno so banke izročile Privilegirani agrarni banki po seznamu menic za 775.563.173 din in sicer od 452 zavodov, dočim še niso pregledani paketi, odn. seznanjeni in menice od 149 zavodov, kar bo storjeno v prihodnjih dneh. Od omenjenih 452 denarnih zavodov je Priv. agrarna banka dobila 199.556 dolžnikov, torej okoli 200.000 dolžnikov s področja donavske, moravske, varždarske in večins zetske banovine ter seveda mesta Beograda.

Tudi združne ustanove so izročile svoje terjatve banki, vendar pa še ni končan pregled vseh seznamov in priloženih dokumentov, kar bo verjetno storjeno v teku meseca februarja. Med denarnimi zavodi je največ kmetijskih dolžnikov prijavi Kragujevska okrožna banka (3826), resavska hranilnica, d. d. v Sviljanju (3717) in Trgovska banka v Čupriji (3600). Najmanjše število dolžnikov pa so prijavi: Trgovska kreditna banka v Beogradu, Trgovsko-industrijska banka v Beogradu, Zdravna banka v Leskovcu, Delavska zadruga ter Duhovniška zadruga v Beogradu in podružnica Prve hrvatske štedionice v Osijeku, ki spada tudi pod Beograd, pa je izročila samo 1 dolžnika!

Ob enem naj se vpošlje za vsakih 100 kron 1 Din po poštni nakaznici za tekoče stroške in da se vsaki prijavljenec pismeno obveže, da bo po prejemu svoje vloge z zakonitimi obrestmi od dneva vloge do končnega izplačila plačal družstvu 8% za pravne stroške. Člani, ki še niste plačali zneska za tekoče stroške, oziroma kateri se še niste glede 8% prispevka obvezali, storite to takoj v Vašem interesu, sicer ne pridete v tožbiv poštev. Društveni odbor pa prosi, naj člani ne nadlegujejo preveč z dopisnicami družstva glede gori navedene akcije, ker kdo bi rajši dosegel čim prejšnje izplačilo teh terjatev, kakor pravni zastopnik in društveni odbor. Za eventualni odgovor je priložiti znamka za 2 Din.

Trgovina z nekaterimi državami

Lani je znašal naš uvoz iz Nemčije 1.087.6 (1935 pa 598.1) milj. Naš trgovinski promet z Nemčijo je bil lani zaključen s saldno 51,4 milij. Din v korist Nemčije, dočim je bil leta 1935 za nas aktiven za 153,5 milij. Din.

Lanski naš izvoz v Avstrijo je znašal 640.1 (+63) milij. Din, dočim smo iz Avstrije uvozili 419,8 (-21,8) milij. Din. Naš aktiven saldo v prometu z Avstrijo je od 1935 na 1936 narastel od 136 na 220,3 milij. Din.

Trgovinska bilanca s Češkoslovaško je bila lani pasivna za nas za 87,6 milij. Izvoz v CSR je znašal 540 milij., uvoz iz CSR pa 627,7 (516,8) milij. Din.

Naša trgovina z Italijo izkazuje lani uvoz 101,5 milij., izvoza pa 137,5 milij., tako da je bila naša trgovina z Italijo aktivna za 36 milij. Din.

Lani je znašal naš uvoz iz Avstrije 346 (-26,6) milij., dočim so v Anglijo izvozili 431,6 (219,4) milij. Din in je bila tako naša trgovina z Anglijo za nas aktivna za 84,8 milij., dočim smo bili leta 1935 za 161,2 milij. Din.

Podražitev papirja, lepenke in kuvert. Pred nedavnim v teku januarja so bile zvišane cene papirja in lepenke za 5%. toda to povišanje se je kaj kmalu izkazalo za premajhno. Nekateri trgovci so radi tega ustavile prodajo, inozemski potniki pa so dobili nalogo, da zaenkrat ne sprejemajo naročil. Kakor je bilo pričakovati, so se sedanje cene ponovno dvignile in sicer za nadaljnjih 5% tako, da znaša skupno povišanje 10%. To povišanje velja za papir, lepenko in kuverte. Ko to objavlja Zveza grafičnih podjetij Jugoslavije, podružnica v Zagrebu in Splitu, pripominja, da se to povišanje nanaša samo na papir, lepenko in kuverte, nikakor pa ne na ostale stroške grafične proizvodnje.

Prijave za pridobitno. Finančni minister je odredil, da se podaljša rok za davčne prijave obvezancev pridobitno od 15. februarja 1937.

Posojilo mestu Sarajevu. Načelno je odobrila Drž. hipotekarna banka mestni občini Sarajevu posojilo 15 milij. Din na 15 let in 7%. Posojilo bo služilo za javna dela.

Posojila drinske banovine. Drž. hipotekarna banka je dovolila drinski banovini amortizacijsko posojilo v znesku 30 milij. Din na 20 let in 7%. Posojilo bo služilo za javna dela v drinski banovini. Nadalje je Drž. hipotekarna banka konvertirala drinski banovini vsa njena prejšnja posojila, kot posojila bivših okrožnih in okrajnih samouprav, katere je banovina prevzela od letih, pa jih je za 20 milij. Din. Odplačilni rok je podaljšana na 30 let, obrestna mera pa je bila znižana od 8 na 7%.

Borza

Dne 5. februarja 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen na 237,20—238,80. Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 7,95—8,05 in se je tako prilagodil že daljša časa neizpremenjenim tečajem v Zagrebu in Beogradu.

KULTURNI OBZORNIK

Jože Karlošek: Slovenski ornament

Ljudski in obrtniški izdelki. — V Ljubljani. 1937. Izdalo Udrženje diplomiranih tehnikov v Ljubljani. Str. 107. Cena 100 din, na umetnem papirju 120 din.

Ta nova knjiga obsega 40 strani besedila in na 67 straneh 112 slik.

Po kratkem odmoru je izdal avtor Jože Karlošek sedaj drugo knjigo o »Slovenskem ornamentu«. Prva je bila učena študija o bistvu slovenskega ornamenta, o znakih, ki ga ločijo od drugih narodov in o zgodovini, kako je slovenski ornament rasel z novimi pridobitvami ob svojem potovanju iz svoje pradomovine v sedanje bivališče.

Nova knjiga pa je praktična in pojasnjuje, kakšen je današnji slovenski ornament in kako in kje se uporablja. Doslej je bilo težko najti za vse primere ustrezljiv slovenski vzorec ornamenta; sedaj ne bo več te neprilike, ker imamo v priložni knjigi zbrano celotno gradivo, iz katerega je treba le izbirati. Ni dvoma, da bo ta zbirka vsem ustrezala, ki imajo opraviti s takim delom, zlasti pa šolam, umetnikom pa tudi splošno izobražencem.

Pisatelj spremlja slovenski ornament od stroke do stroke. Začel je pri najstarejši ohranjeni stroki — pri rokopiših, v katerih kažejo inicialke in drugi okrasni razne ornamente; potem popisuje ornamente na lesenih cerkvenih stropih, na oltarjih, zlasti na tako imenovanih zlatih oltarčkih, na skrinjah, na preslicah, na malem kruhku, na pipah (fajfah), na panjskih končnicah, kožuhih, na mašnih plaščih, na avbah, šipkah, pečah, pirhih itd. Pri vseh teh panogah našteva tiste ornamente, ki se pri teh strokah uprlikujejo in povzema na kratko pregled in zgodovino dotičnih predmetnih vrst ter nas seznanja s spisi, ki so v slovenščini pojasnjevali dotično stroko. Ti naštetih viri spričujejo, da se je o posameznih strokah že pisalo tudi v slovenskem jeziku, ne pa o celotnem gradivu. Zato pa moramo biti pisatelju hvaležni, da je leta in leta zbiral stvarino, jo prereševal in napolnil sestavljal tako lepo knjigo. Lepa pa je ta knjiga ne le po vsebini, ampak tudi po opremitvi, saj so nekateri vzorci podani celo v barvah.

Tudi jezik, ki pri takem delu nikakor ni lahka stvar, moramo pohvaliti; giblje se lahko, prožno in tekoče, domače in čisto brez tujk razen tistih, ki jih ne kaže zametavati.

Knjiga je tudi zgodovinsko važnost, ker nam nudi mnogo zgodovinskih podatkov, ki jih je sicer težko dobiti, n. pr. o našem steklarstvu, našem lončarstvu, naši keramiki in o naših nošah. Vse to nas tudi uvažja v našo folkloro.

Karloškovo knjigo, ki je za našo kulturno zgodovino tako znamenita, menim, da ni treba še posebej priporočati, saj se sama najlepše priporoča.

Nekaj malenkosti bi pripomnili: Slika št. 96 je narobe postavljena; na str. 33 se omenja Črni vrh na Kočevskem, kar je gotovo pogrešek namesto na Notranjskem. O pisanicah je pisal in IMK L. 1893, 233, stolni kanonik Janko Barle; o stavnicah sta pisala v IMK, 1895 Andrej Mejač in Iv. Vrhovnik, o panjskih končnicah pa Mihael Heinko v Carniolii, III (1840-41, št. 37, 38) in Bukowitz v Sl. Čebelarju, menda 1934. V. Šteska.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.75 blago, v Beogradu pa 32.

Italijanske lire so nudili v zasebnem kliringu v Zagrebu po 2,38, v Beogradu po 2,43.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12,46 do 12,66, v Zagrebu na 12,36—12,56, za sredo februarja so beležili 12,40—12,60, za konec februarja 12,3750—12,5750, za sredo marca 12,41—12,61, za konec marca pa 12,40—12,60. V Beogradu so beležili 12,3748—12,5784.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2387.15—2401.75
Berlin 100 mark	1752.08—1765.91
Bruselj 100 belg.	734.95—740.01
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	212.98—215.04
Newyork 100 dolarjev	4327.26—4363.57
Praga 100 kron	152.04—153.14
Pariz 100 frankov	202.90—204.34
Trst 100 lir	228.44—231.53

Skupni devizni promet na zagrebški borzi je znašal 3.022.338 Din, na belgrajski pa 5.089.000 Din. Efektni promet je bil v Zagrebu srednji, v Beogradu pa je znašal 2.630.000 Din.

Curih, Beograd 10, Pariz 20.3575, London 21.40, Newyork 437.625, Bruselj 73.75, Milan 23, Amsterdam 239.45, Berlin 175.90, Dunaj 78.40 (81.40), Stockholm 110.35, Oslo 107.55, Kopenhagen 95.55, Praga 15.26, Varšava 82.60, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.445, Buenos-Aires 131.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 85.25—86.25, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 384—386, begl. obveznice 71—72, 8% Bler. pos. 89—90, 7% Bler. pos. 78—79, 7% pos. DHB 98—99, Trboveljska 235 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86.50 den., agrarji 51.75—52.50, vojna škoda promptna 384—385 (384.50), begl. obv. 70—71.50, dalm. agrarji Blerovo posojilo 79.12—79.50 (79.25), 7% posojilo DHB 93 den., 7% stab. pos. 85—85.25 (85). Delnice: Narodna banka 7200 den., Priv. agrarna banka 195—198, Trboveljska 245—247.50 (245, 247), Nar. šum. 20 bl., Gutmann 41—50, Osj. livarna 185 bl., Osj. sladk. tov. 190—195, Bečkerek 725—800, Dubrovačka 300 den., Jad. plov. 400 den., Oceania 250 den.

Beograd. Drž. papirji: Vojna škoda promptna 384.50—385.50 (384.50), 2 (384), 3. 384.50 bl., begl. obv. 71.25—72 (71.50), 8% Bler. pos. 88.50—89.50, 7% Bler. pos. 78.75—79.25, 7% pos. DHB 94—96, 7% stab. pos. (85.50). — Delnice: Narodna banka 7400 bl., Priv. agr. banka 197—197.50 (198, 197).

Žitni trg

Novi Sad. Oves bač, srem., slav. 115—117.50, rž bačka 137.50—140. Vse ostalo neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.
Sombor. Pšenica bač okol. Sombor 156—158, gorbač. 153—155, srem. 153—155, slov. 154—156, južban. 151—153, gorbana. 156—158, bač. ladja Begej 163—165, ban. potiska šlep 161—163, bač. potiska šlep 168—170, oves bač. 117.50—120, srem., slov. 106—108, kuruza bač, srem. suš. 85—87, moka bač. Og. Ogg 237.50—252.50, 217.50—232.50, 197.50—212.50, 180.50—195.50, 150.50—160.50, 105.5—110.50, otrobi bač. 89—91, srem. 92—94, fižol bač. 225—230. Tendence neizpremenjena. Promet 32 vagonov.

Srbsko-hrvaška kronika

Pesnik Sibe Miličić, ki stalno prebiva v Beogradu, je izdal svojo tretjo pesniško knjigo z naslovom »Moje selo Brusje«. Včasih je veljal za velikega modernista. V svojih prvih dveh knjigah »Knjiga večnosti«, »Knjiga radostje«, se je ogreval za svobodni stih. V tej najnovejši pa se je vrnil vezani besedi. Sicer je pa večji del pesmi iz te najnovejše knjige že izšel v zadnjih letih največ v »Srbskem književnem glasniku« in drugod. Pesnik je po rodu Dalmatinec. V tej knjigi opeva svoj rojstni kraj na enem severnodalmatinskih otokov.

V sarajevskem gledališču so pred časom prvič igrali novo dramo sicer dobro znanega bosenskega pisatelja Borivoja Jevtića z naslovom »Obljubljena deželca« (»Princeps«). Je to trodelna drama o žalostni usodi mladine, ki se je pred svetovno vojno zbirala okrog »Mlade Bosne«. Delo je bilo v Sarajevu, ki je bilo tudi središče takratnih izdajalskih načrtov proti Avstriji, sprejeto z velikanskim navdušenjem. Zgodilo se je nekaj, kar se redko dogaja na naših odrih: v enem samem tednu so dramo uprizorili namreč kar petkrat pred razprodano dvorano.

Izšel je drugi letnik »Revue internationale des études balkaniques« z zelo pestro vsebino. Delo izdaja Balkanski inštitut, urejajo ga pa profesor zagrebški univerze Petar Skok in belgrajski M. Budimi. Publikacija te vrste zasluži splošno pozornost, saj se je v kratkem času zbralo okrog nje nič manj ko 150 znanstvenikov vseh balkanskih narodov, pišejo pa vanjo tudi najboljši znani inozemski kulturni in znanstveni delavci, ki se pečajo z Balkanom v katerikoli obliki. Letošnja knjiga prinaša blizu sedemdeset razprav in člankov. Najzanimivejši članki s področja književnosti in umetnosti bi bili: O sodobni romunski umetnosti (Oprescu), O današnji romunski književnosti (Breuzu), O jugoslovanski narodni glasbi (Manojlović), O albanskem modernem slikarstvu in književnosti (Luarasi), O bolgarski likovni umetnosti (Sirak Skitnik), O romunski glasbi (Negrea), O bolgarski glasbi (Brašovanov), O grški in bolgarski narodni umetnosti, in pa zadnje večje delo pokojnega Hermann Wendela: O Vuku Karadžiću. O drugih panogah so od naših znanstvenikov pisali še Aleksander Belić, P. Skok, Vladimir Borović, Dvorniković, Vasić in Budimi.

Urednik zagrebško revije »Književnik« Milan V. Durman je objavil 180 strani obsegajočo razpravo z naslovom »Hrvatska seljaška buna 1573c«. To je vsakakor doslej najobsežnejša študija o Matiji Gubeću in njegovem kmečkem gibanju.

Kot 12. knjiga »Naše knjige«, ki jo izdaja Geza Kohn v Beogradu je izšla zbirka deset novel črnogorskega mladega pisatelja Dušana Djuvrovića z naslovom »Medja brdjanimac«.

Izšel je droben zvezek Vladimirja Dvornikovića, ki prinaša dva eseja (Religiozni in religiozno-umetniški duh Južnih Slovanov). Omenim lahko, da je Geza Kohn za prihodnje leto obljubil obsežno delo istega pisatelja z naslovom »Karakterologija Južnih Slovanov«. Po vsebini in obsegu (800 strani) bo delo zaslužilo splošno pozornost, saj bo prvo tako veliko delo te vrste v naši filozofski književnosti.

Pri Kohnu je izšla kot 5. knjiga »Pozorišne biblioteke« komedija Vladimirja Velmarja Janakovića »Državni neprijatelj br. 3«.

Filozof dr. Miloš Djurić je izdal v založbi Srbsko kraljevske akademije (Glas CLXXI) razpravo »Vladarska naredba i nepisani zakon u Sofoklovoj Antigoni«, ki pomeni dober donesek proučevanju zgodovine grške elike. T. P.

Katehet riše

D. Junger, katehet, je sestavljal in načrtal album risb za tablo. Naroča se: Zupnijski urad Kristusa Kralja, Beograd, Krunska 23. Cena 26 din. Dober pouk se naslanja na sposobnosti in težnje otrok, da jih tako čim bolj prisvojijo in brez nasilja bolj tesno in trajno prepaja z vrednotami svojega nauka. Močan položaj v otroškem dojemanju imajo čutne zaznave, spoznavanje oblik in barv, pa se tega razpoloženja otrok poslužujejo danes učitelji verskega nauka in ga z risanjem približujejo mladi duši. Takšna razlaga budi zanimanje in je zmerom sveža. Jungerjeve risbe so jasne, figure zašrtava z enostavnimi linijami, ki označujejo splošen simbol in nametavajo individualne podrobnosti. Silke se nanašajo na svetopisemske zgodbe in katekizem. Zraven pa daje avtor dobra navodila za uporabo in prerinavanje, kar od nikogar ne zahteva kakšnega posebnega slikarskega talenta. Kateheti bodo mogli ob tem albumu z uspehom ponazarjati zgodbe in dejanja ter se ga posluževati s primernim premislekom ob jedrih krščanskega nauka, ki se izmikajo prostorni predmetnosti. — Knjiga je bila z mnogih strani dobro ocenjena.

»Slovenski pravnik« (št. 1-2) prinaša spet več razprav s pravnega področja, književna poročila in razne vesti. Priloga (strani 65—128) nadaljuje odločbe kasacijskega sodišča o civilnih stvareh št. 516—524 in prinaša mnenja o Predhodnem načrtu državlanskega zakonika za kraljevino Jugoslavijo. — Dr. Jurij Štempihar razpravlja o pogodbenih prepovedih odsojilno — obremenitve, dr. Vladimir K. Grossmann o kreditih in kavejskih hipotekah, dr. Viktor Korošec pa stavlja pripombe v osebnem zakonem pravu po načrtu za novi jugoslovanski državljanski zakonik.

Modra ptica (3. štev.) je v prvi vrsti posvečena Puškinovemu spominu (piše Ivo Grahor, Milena Mohoričeva). Paler Donat pa pod naslovom André Gide in svoboda kulture na svojevrsten kritičen način pretresa vprašanje, ki ga je postavil pred nas ta francoski pisatelj, odkar se je vrnil iz Rusije in v kolikor je s tem povezana Gideova osebnost.

IZJAVA.

V »Kulturnem obzorniku« 5. februarja t. l. je v poročilu v predzadnji številki »Straže v viharju« tudi naslednji stavek: »Francelj Vodnik je začel razpravo o Mahničih, ki se bo še nadaljevala.« Iz tega bi utegnil kdo sklepati na moje sodelovanje pri omenjenem listu, medtem ko jaz nisem doslej niti napisal kakor razpravo o Mahničih, niti je nisem postal nikomur v objavo. To mi je tem mučnejše, ker poročilo v »Straži v viharju«, ki je prirojeno po mojem nedavnem govoru o Mahničih, ni točno ne po obliki ne po vsebini, ki je tu in tam docela izkrivljena. Izjavljam, da je reprodukcija mojega govora o Mahničih izšla v »Straži v viharju« ne samo brez moje vednosti, ampak tudi brez mojega »imprimatora«.

V Ljubljani, 5. februarja 1937.
France Vodnik.

Svetovni evharistični kongres

Iz Manille poročajo 3. februarja: Manillski nadškof O. Dougherty je danes oficijelno otvoril evharistični kongres. Pozdravil je katoličane, ki so prišli iz širnega sveta, ter jih pozval, naj darujejo svoje strasti, čas in denar ljubezni do Boga. Na stotisoče ljudi je bilo navzočih, ko jih je nadškof O. Dougherty pozviljal, naj slede zgledom svojih duhovnikov ter naj doprinese žrtev, katero sveta maša tako učinkovito kaže svetu.

Nadškof O. Dougherty je začel kongres na velikem trgu Luneta ter je najprvo takole ogovoril papeževoga legata: »Sporočam vaši Eminenci svoje spoštovanje ter hvaležnost ter nas vseh poslušnost za vse, kar ste nam semkaj prinesli.« V nadaljnjem svojem govoru je nadškof napadel tiste manj vredne zastopnike znanosti, ki taje duhovni in večni namen človeka. Najbolj pa je napadel komuniste, rekoč, da je komunizem najbolj nevarno gibanje. Komunizem skuša izriniti iz človeških src vsak smisel za avtoriteto, zlasti pa za najvišjega avtoriteto. Nadškof je obžaloval silni val nevere, ki je kriv, da se danes toliko govori o vojni nevar-

nosti, katere se ljudstvo po pravici boji, ter da se tako tja v en dan prelamljajo mednarodne pogodbe in obveznosti. Svetišča uničujejo, duhovnike pobijajo. V eni sami deželi je baje žrtvovalo 5 milijonov ljudi za nekako namišljeno novo človeško dobo, katere pa nikdar ne bo.

Za pozdrav se je papežev legat kratko zahvalil, nakar je manillski škof Finemann prebral papežev brzojavni pozdrav.

Luka in mesto je vse okrašeno. V zalivu Spangle leži 15 potniških parnikov, ki so spremenjeni v plavajoče hotele ter tudi vsi bogato okrašeni. V luki so zasidrane tudi vojne ladje ter manjše ladje. Na cestah in hišah so razobešene slike iz vsega sveta.

Ko so 2. t. m. sprejemali papeževoga legata, je kardinal Dougherty ginjen spregovoril in se množici zahvaljeval za prisrčni sprejem ter se obenem spominjal svojega nekdanjega delovanja na Filipinih. Po sprejemu so mu Filipinčani pridrili filipinske narodne plesne ter podoknico.

Dvorni ples na švedskem dvoru. Mlade švedske gospodične delajo znamenite dvorske poklone pred kraljem in kraljico.

London nekdanj in danes

Kako se je milijonsko mesto razvijalo v 50 letih

Angleži se sedaj pečajo z načrtom, da bi v štirih letih svoje ceste popolnoma prenovili. V zvezi s tem načrtom je londonski časopis »Daily Telegraph« v svoji samo temu vprašanju namenjeni posebni izdaji prinesel popis, kako se je London razvijal od leta 1881 do danes. Iz tega poročila je kaj zanimivo razbrati, kako se je promet v teku teh dobrih 50 let na svetu razvijal in izpopolnjeval.

Leta 1881 so v Londonu našli 572 konjskih tramvajev, katere je vlačilo 1390 konj. Tedanjim Londončanom se je takratni promet zdel silno velik. Danes pa je v Londonu 5167 omnibusov, 2000 voz električne cestne železnice ter 440 tako zvanih obusov. Danes ima ves London samo še 20 konjskih kočij, medtem ko je leta 1881 bilo tega vozila še 9647, kar je tudi za danes razmere silno veliko, če pomislimo, da je danes v Londonu taksijev samo 8180. Vsega skupaj je takrat bilo v Londonu kakih 100.000 vozov in vozil vseh vrst. Danes pa je v Londonu 426.000 avtomobilov, 121 tisoč motornih koles ter 2 milijona koles. Na podlagi teh števil se približno izračunali, da so vsa ta vozila pred 56 leti prevozila na leto kakih 390 milijonov gostov, tako da bi se vsak gost vsako leto vozil 82 krat. Od tega jih je že takrat železnica prevozila dve tretjini.

Leta 1935 pa se je v javnih prometnih sredstvih v Londonu prevozilo 3,9 milijarde ljudi, kar je desetkrat več kakor leta 1881. Izmed teh se jih je polovica vozila z omnibusi, druga polovica pa še je v enakih delih vozila s cestno železnico in železnico. Torej so omnibusi v Londonu vedno bolj priljubljeni.

V razmerju s prebivalstvom je leta 1881 prišlo na eno glavo prebivalstva 82 voženj na leto, sedaj pa je število voženj na glavo 474. Torej se povprečni Londončan šestkrat več vozi, kakor so se vozili njegovi predniki pred 56 leti. Čeprav se je veljava angleškega denarja v teku 56 let precej spremenila, vendar so izračunali, da je danes vožnja v Londonu cenejša, kakor je bila pred 56 leti. Medtem ko je tedaj povprečno ena vožnja veljala 2,14 penca, velja danes samo 1,89 penca.

Prva električna cestna železnica je začela voziti v Londonu šele leta 1901, torej kasneje kakor v Ljubljani! Šele pred 41 leti, torej leta 1896, so na Angleškem odpravili za današnje čase kar nerazumljivo postavlo, ki je velevala, da nobeno vozilo z mehaničnim pogonom ne sme voziti hitreje kakor 5 milj na uro. Toda še teh 5 milj na uro sme

voziti le, če pred vozom koraka možak z rdečo zastavico v rokah. — Ko je bila zgodovinskega 14. novembra leta 1896 ta postava odpravljena, so pridrili Londončani slovesen sprevid mehanično gnanih vozil v Brighton.

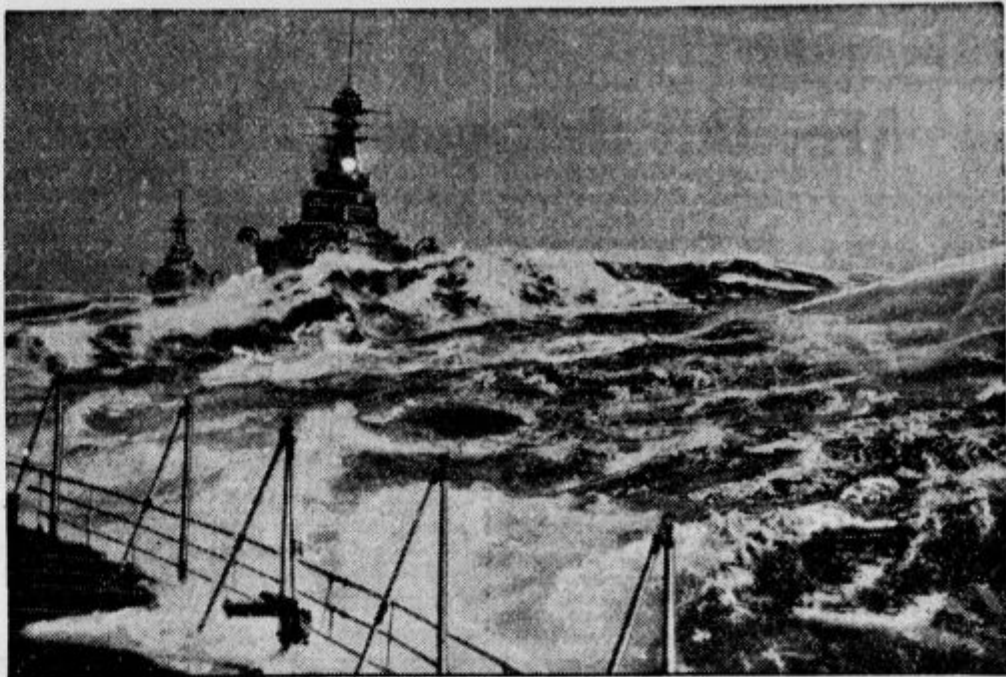
Najnovejši razvoj modernega Londona pa kaže, da bo električno cestno železnico izpodrinil omnibus, ki ima gornjo električno napeljavo. Teh omnibusov, kakor je bilo že omenjeno, je v Londonu danes 440. Imenujejo jih »strolleybus«. Lansko leto so prevozili kakih 70 milijonov ljudi. Če bodo hoteli vse električne železnice nadomestiti s temi modernimi omnibusi, bo to veljalo 10 milijonov funtov šterlingov. Ta sprememba pa je, kakor trde Angleži sami, najbolj pereča prometna zadeva londonskega mesta. Prometna organizacija v Londonu je največja na vsem svetu.

Singapore nepremagljiva trdnjava

V ponedeljek zjutraj so se v okolici Singapora začeli kombinirani vojaški manevri, pri katerih sodelujejo suhozemske čete, mornarica in pa letalstvo Anglije na Daljnem vzhodu. Namen teh manevrov je, da se izkaže, ali so nove trdnjavske naprave v Singaporu dovolj uporabne. Napadalec ima na razpolago 23 enot britanske mornarice, katere je nastanjena na Kitajskem. Izvidniški letalci trdnjave so sovražnika zagledali 1. februarja. Ves Singapore je v vojnem obrambnem stanju. Da se prepreči nenadno izkrcavanje sovražnika kje na obali, je vsa obala zavarovana z bodečo žico. Važno pomorsko oporišče branijo tudi čete sultana iz Jahore. Sedaj na novo preurejena trdnjava je veljala 10 milijonov funtov šterlingov ter se zdi, da je nepremagljiva.

Tudi ženitbena ponudba.

On: »Gospodična, vi ste kakor večerna zvezda.«
Ona: »Vi ste prvi, ki mi to pravi.«
On: »Potem Vas pa prosim, da mi dovolite, da dam tej novo odkriti zvezdi svoje ime.«

Dve velikanski angleški bojni ladji ploveta skozi Biskajski zaliv na velike mornariške manovre. Slika nam kaže, kako se morajo celo taki velikani boriti z viharnim morjem.

S suhega, z morja, iz zraka

Napad na Malago

Pod poveljstvom generala de Llano so v četrtek 4. t. m. bele čete začele velikanski naskok na Malago od vseh strani. Tega naskoka se udeležujejo suhozemske čete, mornarica in vojno letalstvo. Ta generalni naskok s suhega in z morja pojde od strani marabellske fronte na južozahodni strani Malage, kakor tudi od severovzhodne fronte pri Antequerri.

Na severnozahodnem delu fronte pri Antequerri poveljuje general Varela, ki je doslej poveljeval na madridski fronti. Po najpopolnejši topniški pripravi so v četrtek zjutraj oklopni vozovi uspešno udarili proti jugu na Malago. Nikjer niso našli večji odpor od strani boljševikov. Vojaški ubežniki, ki vedno v večjem številu prehajajo na stran belih, pripovedujejo, da so španske milične čete, kakor tudi prebivalstvo Malage tega mnenja, da bi se Malaga morala prostovoljno udati belim. Toda to namero in to mnenje skušajo sovjetski mogočniki z najostrejšimi sredstvi za-treti.

General de Llano je odšel na krov španske križarke »Canariasc«, ki je skupaj z drugimi večjimi križarkami bele mornarice bila zasidrana v luki Algeciras. General bo z ladje vodil skupne operacije armade, mornarice in letalstva. V četrtek že na vse zgodaj zjutraj so vse vojne ladje belih zapustile luko ter odplule proti Marbelli,

Hauptmannov zagovornik zblaznel

Iz Newyorka poročajo senzacionalne novice, da se tamkaj vedno bolj razširja prepričanje, da so našli nove dokaze, da je bil Bruno Hauptmann po nedolžnem usmrčen na električnem stolu. Kakor znano, je bil Hauptmann obsojen na smrt zaradi tega, ker so ga obdolžili, da je on ugrabil Lindberghovega otroka in ga potem umoril, čeprav je zanj prejel od očeta veliko odkupnino. Njegov zagovornik se je do zadnjega trdil, da bi Hauptmanna rešil smrti, ker je bil baje prepričan, da je mož nedolžen.

V zvezi s temi govoricami pa sedaj poročajo, da je v soboto popoldne Hauptmannov zagovornik Edvard Relby bil oddan v blaznico. Po mnenju newyorških zdravnikov so na tem odvjetniku že dalj časa opazovali znake duševne bolelosti in živčnega trpljenja. V soboto popoldne pa je mož dobil hud živčni napad ter je z revolverjem v roki ogrožal svoje pisarniške osebe. Zaradi tega so ga potem izročili umobolnici. Na drugi strani pa poročajo, da je odvjetnik Relby dobil v roke neovrgljive dokaze, da je bil Hauptmann res nedolžen. To mu je šlo tako na živce, da so ga morali poslati v bolnišnico.

O Hauptmannovi nedolžnosti poročajo, da je dokazana, kar se tiče umora in ropa Lindberghovega otroka. Pač pa je res, da je Hauptmann kupčeval s tako zvanim »vročim denarjem«. Tako v Ameriki imenujejo denar, ki je bil nepošteno pridobljen. Ta denar potem drugi (v tem slučaju Hauptmann) za visoko provizijo spravljajo v promet. Pri takem poslu je bil Hauptmann prijatelj.

O njegovi nedolžnosti je baje še vedno prepričan tudi guverner države New Jersey Hofmann, ki pravi, da bo vse storil, da vrne dobro ime vsaj ženi in otroku nestrežnega Hauptmanna. Na drugi strani pa prebivalstvo zelo sovražno nastopa zoper Hauptmannovega otroka in ženo. Vdova je prisiljena sedaj svojega sina oblačiti v žensko obleko, da ga zavaruje pred napadi njegovih sovratnikov.

kjer so začele svoje operacije. Najnovejša poročila celo pripovedujejo, da so razne boljševiške utrjene postojanke na obali že v najhujšem topovskem ognju. Medtem so tudi čete začele iz Marbello prodirati proti Fungiroli. Tudi bela letala so že odletela iz Melile in Ceute, da se udeležijo bojev. General de Llano upa, da bodo v nekaj dneh padli utrjeni kraji, katere so boljševiki ob obali utrdili, v roke belih. Ti kraji so zlasti Torreminas in Los Boliches.

V La Lineji so beli rekvirirali vse zasebne avtomobile, kateri naj bi služili za hitrejši prevoz zdravnikov, strežnikov in zdravilnega materiala. Toda tudi za hitrejši prevoz ranjencev je potrebno večje število avtomobilov.

Iz Malage poročajo, da tamkaj z velikim razburjenjem pričakujejo napada belih čet. Kakor hitro so priplule v luko Algeciras štiri velike bojne enote, so boljševiki v Malagi takoj mobilizirali vse, kar se je še dalo spraviti na noge in kar še ni bilo mobilizirano. Izpred Madrida in iz Barcelone so baje spravili večje število sovjetskih čet. V Malago so že prišli sovjetski letalci pod vodstvom rusko-sovjetskih bojnikov.

Glavni tajnik španske komunistične stranke Robert Diaz je izjavil, da bodo komunisti mesto Malago vse razdejali ter pustili belim le kup razvalin, ako bi se belim posrečilo zavzeti Malago.

Ker pa je del prebivalstva v Malagi odkrito zahteval, naj rdeči mesto brez boja prepuste belim, so komunisti razglasili najstrožje obsedno stanje s pripombo, da bo vsak rdeči miličnik imel pravico takoj streljati in ustreliti vsako sumljivo osebo. Obup med prebivalstvom je toliko večji, ker vedno bolj primanjkuje živil, obleke in obutve.

«SLOVENE» pred 60 leti:

V torek 6. februarja 1877.

Vedno ista pesem.

Naši nasprotniki nas vedno in trdovratno naltolčujejo sovraštva do nemškega jezika, čeravno smo jim že sto in stokrat povedali in dokazali, da se ustavljamo le ponemčevanju, ker se po vsi pravici bojimo, da bi po njem ne izgubili svoje narodnosti. Vsak pameten človek, bodisi Nemeec, Francoec, Lah ali celo Turck, bo rekel, da je naša prava. Zato se bo pa tem bolj čudil sestavku, kakoršnega nahajamo v glasilu tistega stanu, kteremu je izročena odgoja naroda našega, v ljubljanski »Schulzeitung« št. 2 t. l. »Vlada avstrijska, ktere dobrodejnega delovanja je deležna tudi Kranjska dežela, je nemška« — to je prvi razlog, iz kterega izpeljuje pisatelj, da je nemški jezik vsakemu potreben. Temu nasproti pramo mi le: so li narodi za vlade na svetu, ali vlade za narode? Kakoršni narod, taka vlada! — Drug razlog čudnega pisatelja: »Hrabri sinovi Kranjske služijo pri različnih polkih avstrijske voje.« Iz tega in ker je pri teh polkih službeni jezik in »komando« še nemški izpeljuje, da morajo tudi naši sinovi nemški znati. Dobro je, če znojajo, a potrebno ni! More li kdo biti porok za to, da bo avstrijska armada imela vedno nemški »komando«? Če se, kar se mi napenjamo, Avstrija vredi po federalističnih načelih, ali bo potem nemški jezik tudi še mogoč pri vseh različnih polkih? — Še slabši je tretji vzrok za splošno potrebo nemščine, da si namreč veliko ljudi iz Kranjskega išče po svetu kruha. To je res, ali ogromna večina jih ostaja doma res je tudi, da oni ki si na tujem zaslužka iščejo, tam ne shajajo s slovenskim jezikom. Ali kako, da jih pisatelj le na nemško pošilja? Ali ne hodijo tudi na Hrvaško, na Laško in drugam? Če bi se šola že na to morala ozirati, potem bi se moral po naših šolah z isto pravico učiti hrvaški in laški jezik, in še bolj, kajti na Nemško zahajajo večidel Kočevarji, ki že z doma znajo nemški. — Dalje se ne bomo vkvarjali z zavračanjem takih budalastih člankov; le to rečemo enkrat za vselej: Nehajte vendar enkrat z neumno trditvijo, da le nemščina nas izveljuje! Mi hočemo, da naš jezik bode prvi v naših deželah, da bode gospodski, ne pa hlapčevski. To hočemo in to bomo tudi dosegli, če Bog da! Odnehali prej ne bomo!

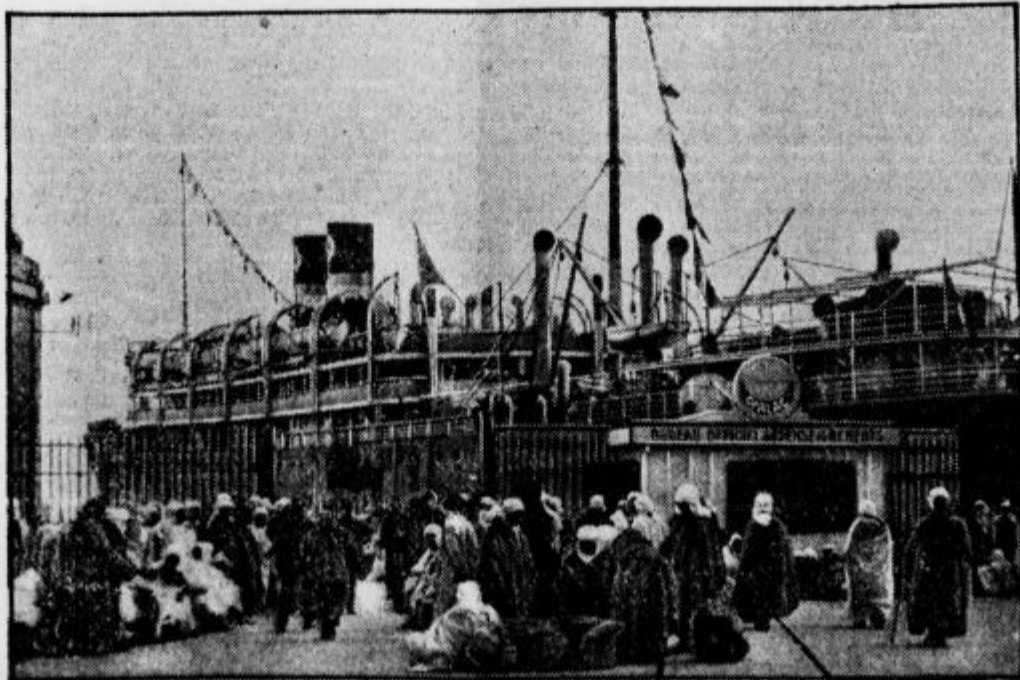
Za ledvične bolnike.

Riž za juho (brez soli)

45 gramov riža dušiš v 50 gramov presnega masla, dodaj pol litra vode in riž naj se v pečici 45 minut počasi kuha, da se skoraj osuši.

Biskvit.

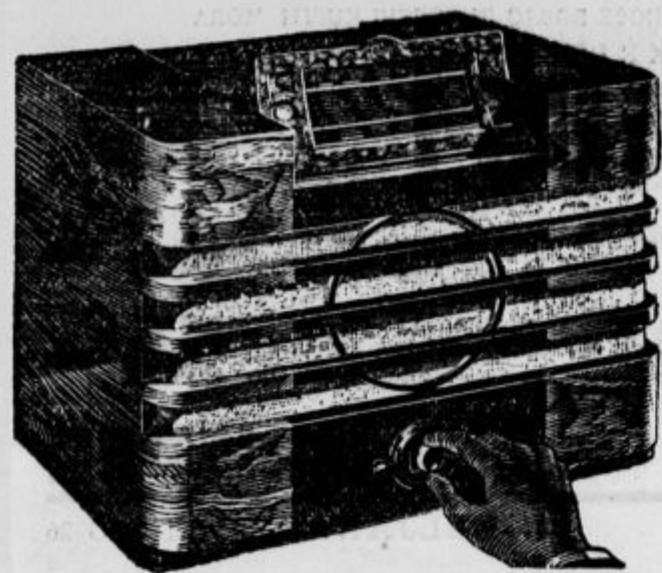
Mešaj 50 gramov sladkorja in 4 rumenjake, da se pčni. Narediš sneg iz 4 beljakov in dodajš počasi še 50 gramov sladkorne sipe. Sneg s sladkorjem dodaš rumenjacom, a ne premešaj. Nato preseješ 50 gramov pšenične moke in 50 gramov mondamina. Zdjaj vse skupaj nalahno, a dobro premešaj, daš v pripravno posodo, pečješ spočetka v malo topli pečici in nato v močno topli.

Alžirski mohamedanci se vkreavajo na parnik, ki jih bo popeljal kot romarje v Meko.

»K sreči imam pri sebi žepno svetilko!«

RADIO AVTOMAT

Manipuliranje z 1 gumbom
Magično oko
Svetlobna kontrola postaj in valov
Adaptovizor skala

Prekinjevalec za govor in glasbo
Priključek na gramofon in drugi zvočnik
Stereofonska reprodukcija
Vstavljena antena s prekinjevalcem

Za vse napetosti toka i. t. d.

Oglejte si novo simfonijsko serijo PHILIPS RADIA Najugodnejši plačilni pogoji

Branislava Nušiča: „Dr“ v Mariboru

Komedija v štirih dejanjih.

Poslovenil dr. Iv. Dornik. Režiral J. Kovič.

Komedijograf belgrajske družbe Branislav Nušič je na novo leto presenetil naše gledališke blagajne z uspešnim vezilom — z »Drjem«, komedijo v štirih dejanjih, za katero mu bodo blagajne in smeja željno občinstvo od srca hvaležni.

Br. Nušič inspirira v folklorne posebnosti belgrajske družbe, izrastki in izrodki čaršije, ki jo po tolikih letih skupne države tudi mi Slovenci dobro poznamo. Družabni škandal z docentom brez srednješolske usposobljenosti, ki je bil pred poldrugim letom razburil prestolnico, je služil Nušiču za navdih pri pričujoči komediji, ki spretno zapleta sleparstvo z akademskim naslovom z družinskimi zamotami. Odlične je zasnetek dejanja, ki nas spominja na maniro karakternih komedij, slabotnejši je, kot pri Nušiču običajno, razplet, ki si pomaga z burkastimi prijemi, situacijskimi šalami. Pribiti pa je treba pri tem, da Nušičev humor živi in umrje s folklornim obeležjem, brez katerega je ta komedija nezanimiva in brez okusa.

Komedija je za nas Slovence tudi snovno zanimiva in poučna. Pove nam več o vodilni družbi na jugu nego obširno karakterološko razpravo. Kar nas najhujše boče v oči, je miselni svet te družbe, ki bi ga Evropec imenoval za moral insanity, ki se mu pa vrli Nušič razposajeno in hudomušno smeje. Kajti kot srbski Menenij Agripa je avtor trdno prepričan o solidnosti prestolničnega železnice, ki se ne more preobesti, pa najsi se puntajo vsi udje »človeške družbe«.

Folklorno obeležje komedije povzroča našim režiserjem težave, ki jih je g. J. Kovič le deloma premagal. Od igralcev sta bila najboljša Elvira Kraljeva kot Sorka in D. Gorinšek kot Života Cvijič. Omeniti je še treba: Eda Verdoniča kot Milovada, Edo Groma kot Blagoja, Justa Košuta kot dr. Reiserja, Branko Rasbergerjevo kot Slavko, Danico Savinovo kot Spasojevičico, Slavko Gorinškovo kot Protičko, Ema Slavčevič kot Drago, Rada Nakrsta kot Pavloviča, Elzo Barbičevič kot Klaro, Milana Košiča in Franjo Blaža. — 0.

Kamnik

»Sirena, avto in dom v Kamniku« je bil naslov članka, ki ga je »Slovenec« objavil 21. januarja. Članek ima čisto prav, ko trdi, da imamo Kamničani veliko potrebnejšega, kakor pa mislijo na sireno, avto in samarijanski dom. Siren ima Kamnik dovolj, pa tudi zvonov, ki tud lahko alarmirajo meščane v slučaju požara, poplave ali kakšne druge elementarne nesreče. Tudi avtomobilov imamo dosti in avtopodjetja, ki bodo gotovo rada za isto ceno kakor Rdeči križ prepeljala ponesrečence v bolnišnico. Pri tem ne bi bilo treba stalnega šoferja, ki bi ga morala plačevati občina, kupiti pa tudi ne bi bilo treba avtomobila, ki se gotovo ne bi izplačal ter bi bil le v breme občine. — Samarijanski dom! Lepo se to sliši, pa kaj, ko pa Kamničani nimamo niti šole, ki je še najlepši samarijanski dom, ki bi nam vzgojil samarijane in samarijanke. Šole potem bi lahko mislili na samarijanski dom. Najbolj pereče vprašanje za Kamničane je naša šola, ki je temelj vsega našega napredka, zato prosimo občinske moče, da najprej rešijo to vprašanje, potem naj pa pridejo na vrsto še drugi potrebni domovi, ki bi pa gotovo že lahko stali, če ne bi bilo ogromnih nepotrebnih izdatkov za kopalnice, kjer se koplje največ Kamničani sami, tuji pa gredo na planine ali se kopljejo v čisti Bistrici, Kamnik pa od vsega tega nima nič. Sedanji občinski moče si bodo pa postavili najlepši spomenik, če zgradijo novo šolo, in bodo s tem pokazali, da ne želijo napredka samo Kamniku, ampak tudi kamniški mladini. — Eden izmed sto.

Dol pri Hrastniku

V nedeljo, dne 7. februarja ob 3 popoldne »Burka o jezicnem dohtarju« na občini obisk vjudno vabljivi. V nedeljo, dne 14. februarja ob 3 popoldne v dvorani četrto predavanje na farni univerzi. Ima predavatelja in naslov predavanja bomo še objavili.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 6. februarja: 12. Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples — 14. Vreme — 15. Za delopusti (igra Radijski orkester) — 15.40 Pogovori s poslušalci — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Muslimanska organizacija »Gajret« (dr. Hasanbegović iz Bolgrada) — 19.50 Pregled sporoda — 20. O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.20 Otrsti skrbi v predpustnih se dneh — za šale poskrbi, za zgodbe in smehe. Zabaven večer ob sodelovanju Kmečkoga tria, Akademskoga pevskega kvinteta in članov rad. igr. družine. Besedilo napisal Marjan Mehle, vodi: g. Jože Zupan — 22. Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Same poskočnel (igra Radijski orkester).

Drugi programi:

Sobota, 6. februarja: Belgrad: 20. Prenos iz Sarajeva — Zagreb: 20. Pester večer — Dunaj: 20.35 Zabučni večer — Budimpešta: 22.05 Operni orkester — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21. Opera — Rim-Bar: 20.40 Orkestralni koncert — Praga: 15.18 Vojaska godba — 21.03 Lalka glasba — Pariz: 19.45 Lalka glasba — Nemške postaje: 20.30 Različni pustni programi.

Sport

O smučškem maratonu v Banski Bistrici

Banska Bistrica, 2. februarja.

Danes se je vršil smučški maratontek na 50 kilometrov. Proga je bila speljana v okolici Banske Bistrice z majhno višinsko razliko, kot se to spodobi za 50 kilometrski tek. Start se je vršil ob 9.30 pri kolodvoru v prisotnosti številnega občinstva, civilnih in vojaških oblasti. Zadnji del proge, to je 18 km, so teklo vojaške patrulje 10. divizije, ki so tekmovalce v patroljnem teku.

Favorit je bil Musil Ciril, ki je tudi opravičil svoj sloves in z naskokom 6 minut 37 sekund zmagal nad našim odličnim Mrak Frančkom. Ta naš izborni tekač je letos prvič zastopal državne barve v inozemstvu, prvič je tekel na 50 km, zato je njegov uspeh vsega priznanja vreden. Doma je iz Kranjske gore, star 23 let in je zaradi njegove mladosti še veliko pričakovati od njega. Do sedaj še popolnoma neznan — odkril ga je trener Karhonen, je skromni fant zelo dostojno zastopal našo trobojnico. Na četrto mesto se je plasiral naš že znani internacionalc Smolej Franc, ki je tudi tokrat pokazal vso svojo jelkno vztrajnost v močni konkurenci Čehov. Kot naš tretji se je plasiral na 9. mesto v prvi skupini Knap Leo, ki pa je pri zadnjih kilometrih močno opešal, tako da je iskal okrepčila v bližini pri vojaki, ki so mu radevolje postregli, nakar jo je zuevrle poživiljen proti cilju.

Kako veliko je zanimanje za tek pri Čebih, se vidi iz števila tekmovalcev v tej izvanredno težki disciplini — 50 kilometrskem teku. Starta-

lo je 49 tekmovalcev, na cilju jih je prispelo 46, izstopili so samo trije. Podrobni rezultati:

1. razred: 1. Musil Ciril (C) 3.45,06, 2. Mrak Franc (J) 3.51,43, 3. Kovar Jan (C) 3.51,51, 4. Smolej Franc (J) 3.52,32 ena petlina, 5. Hanuš Kamil (C) 3.56,05 štiri petinke, 6. Horn Alois (HDW) 3.56,16, 7. Hylčer Franc (C) 4.00,57 štiri petinke, 8. Michalak Lukaš (C) 4.04,56 tri petinke, 9. Knap Leo (J) 4.31,43 štiri petinke, 10. Koldorski Franc (C) 4.31,58 tri petinke.

Naši fantje so imeli naslednje številke: Mrak 19, Smolej 31, Knap 46.

2. razred: 1. Balvin Franc (C) 3.48,41 štiri petinke, 2. Kreuz Karel (C) 3.52,55, 3. Rehor Josef (C) 4.02,55, 4. Kučera Jan (C) 4.03,54.

Jutri se vrši drugi del alpske kombinacije — slalom, ki se bo vršil 12 km daleč iz mesta. Sploh imajo Čehi vse tako »pri roki«, da jim bo v najkrajšem času zmanjkalo bencina za taksije in avtobuse.

Naše alpske smučarje čaka zopet težko sročanje z dobro pripravljenimi Čehi in odličnimi HDW, toda pravijo, da bodo napravili vse. Danes popoldne so trenirali skupno s Berauerom (HDW) slalom v bližini mesta, kjer so staknili lepo strmino. Izgleda, da bo odnesel prvo mesto v alpski kombinaciji Berauer, če ne bo zopet ponovno presenetil odlični Heim Hubert.

Skakači so bili popoldne na treningu, pa se pritožujejo, da je skakalnica v zelo slabem stanju, jedena in zluknjana, ker jo nihče ne urejuje. Najdaljši skok ima danes Novšak 55 m, Sramel pa 52 metrov. Čini.

Smuški šport na zletu v Sarajevu

Zlet smučarjev iz cele države v Sarajevu v nedeljo, dne 14. t. m. ne bo le izreden družaben dogodek, ki bo dal smučarjem iz vseh drugih predelov priliko, da se pogovore o lepotah in možnostih smuke v teh ali onih krajih, ta zlet bo poleg tega tudi velik športni dogodek. Kolikor je doslej znano, je iz Ljubljane imenovano že eno kompletno moštvo, ki nastopi v Sarajevu v več disciplinah. Smučarska klub Ljubljana, ki se zaveda svoje vodilne vloge v smučarstvu, zlasti pa še v smučarski propagandi in vzgoji, je imenoval dvanajstoricno, ki bo zastopala klubske barve na tem zletu. Drugi ljubljanski klubi se tudi že pripravljajo, vendar skupne prijave niso dospele. Višek prireditve bodo seveda tvorili oni smučarji, ki so sedaj zastopali naše državne barve v Banski Bistrici. V kolikor pač niso delegirani na FIS tekmovalja v Chamonix, bodo baje celotno nastopili v Sarajevu.

Za aktivne smučarje, ki bodo nastopili v nedeljo s smučkami in v smučarskem dresu v slalomnem sprevidu, je v smislu razpisa generalne direktcije državnih železnice dovoljen popust 75%, za ostale posebnike, če potujejo v skupinah vsaj po dva, pa 50%.

Vse potrebne informacije dajejo iz prijaznosti biljetarice »Putnik« v Ljubljani, Mariboru, Celju in na Jesenicah.

Razpis

državnega prvenstva v smučanju v klasični kombinaciji (tek 18 km in skoki) ter saveznih prvenstev v teku na 18 km, v skokih in v alpski kombinaciji (smuk in slalom).

Jugoslovanska zimskošportna zveza razpisuje sledeča prvenstva:

1. Državno prvenstvo v klasični kombinaciji, ki se vrši v ponedeljek, 15. februarja ob 9 na Palah pri Sarajevu v teku na 18 km in v tork, dne 16. februarja ob 13 na Jahorini pri Sarajevu v skokih.
2. Zvezno prvenstvo v teku na 18 km, ki se vrši v ponedeljek, dne 15. februarja ob 9 na Palah.
3. Zvezno prvenstvo v skokih, ki se vrši v nedeljo 14. II. na skakalnicah v Palah ob 14.
4. Zvezno prvenstvo v alpski kombinaciji (smuk in slalom) in sicer v smuku v ponedeljek, 15. februarja na Jahorini ob 10 kot prvi del ter v slalomu v tork, 16. februarja ob 10 na Jahorini kot drugi del prvenstva.

Pravico do tekmovalja imajo vsi verificirani tekmovalci klubov članjenih v JZSS. Tekmuje se po pravilnikih JZSS-a, tekmovalci so razdeljeni v razrede. Prvo plasirani v klasični kombinaciji prejme naslov državnega prvaka za 1937 I. vproplasirani v drugih disciplinah pa naslov zveznega prvaka za 1937.

Prvaki v vsaki disciplini prejmejo nagrade, ostali plakete oz. diplome.

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril so vrši v tork 16. februarja ob 20 v oficirskem domu v Sarajevu.

Zaprošeno je za četrtinsko vožnjo za vse tekmovalce.

Naše dijaštvo

Pevska enota. Drevo ob 6 in jutri popoldne ob 19 pevska enota za akademsko službo božjo pri os. frančiškanih v nedeljo ob 11. Vabljivi vsi pevci in pevke, ki žele sodelovati.

Erjavčeva koča na Vrhu: —20 C, jasno, jugozapadnik, 90 cm zmrznjenega snega brez sneža.

Bohinjka Bistrica: —10 C, zelo oblačno, 30 cm sneža.

Dom na Komni: —40 C, jasno, součno, snež na 120 cm snega.

Dom na Kofcah: —10 C, oblačno, v dolini megla, 60 cm sneža.

Dom na Krvavcu: —20 C, severozapadnik, 45 cm zmrznjenega snega.

Velika planina: 00 C, jasno, 75 cm zmrznjenega snega.

Polzevo: južno vreme, za smuko neugodno.

Senjarjev dom: —20 C, jasno, mirno, 50 cm sneža.

Pesek: —20 C, jasno, mirno, 60 cm sneža.

Rimski vrtec: —20 C, 35 cm sneža.

*

Smučarski izleti na Komni. Slovensko planinsko društvo priredi v dneh od 14. do 21. februarja turni smučarski tečaj z izhodiščem v domu na Komni. Udeleženci tega tečaja bodo presmučali ves prostran svet po Komni, ter se bodo povzpeli na vse smučarske vrhove v edinstvenih razgledi na Bohinjski kot, na Triglav, na jug pa celo do morja. Izleti se bodo vršili dnevno tako na Konjsko sedlo, na Keen, Mohavšček, Lanševico, Kal, Hribarice ter v dolino za Tičarico. Omenjeni vrhovi in prelazi so srednje težki in pristopni vsakemu srednje izvežbanemu planincu-smučarju, vendar je pogoj za udeležbo vzdržnost in popolno obvladanje pluga in pluznih zavor. V nadaljnji smučarski tehniki in posebni tehniki na strminah bodo tečajniki vežbali na izletih. S seboj v nahrbtnik je vzeti koče za vzpon, kapo čez ušesa, dva para rokavic, očala in rezervna jermena. Cevlji po možnosti okovani. Informacije daje pisarna SPD, palača Viktorija, telefon 29-63 in gospa Fani Kveder, Dom na Komni. Prijave obvezne.

Akademsko svetovno smučarsko prvenstvo. V teku na 16 km je zmagal Nemeč dr. Bücher v času 1:21:22, na drugem mestu je Norvežan Heggstad (1:21:34), na tretjem pa zopet Nemeč Kraisi (1:21:35). — Svetovna akademska prvakinja v umetnem drsanju je postala Avstrijka Grete Lainer z 262.44 točkami, v umetnem drsanju med moškimi pa je zmagal Madjar Tertak s 318.7 točkami, in dvojica pa avstrijsk par Faulhaber-Eigl s 104.4 točkami.

Naš planiški znanec in največja avstrijska nada, ki je skakal v mladinski skupini, Jožef Bradl, je nepričakovano podlegel Norvežanu Solliidu. Bradl je skočil 66 in pol in 68 in pol ter je dosegel 222,9 točke.

LZSP (službeno). Radi neugodnih snežnih razmer — odpovedujemo za dne 6. in 7. t. m. razpisano prvenstvo LZSP v klasični kombinaciji v Zagorju, isto se preloži na poznejši termin.

*

Smučarski klub Ljubljana, jutri v nedeljo, dne 7. t. m. obvezan trening v smučarskih skokih na skakalnici v Zlebeh. Skupni odhod vseh tekmovalcev ob 7.15 glavni kolodvor. Prosimo polnoštevilno!

SK Sloven. Vse člane ponovno obveščamo, da se bo vršil redni letni občni zbor kluba, dne 6. februarja t. l. ob 19.30 v gostilni Menninger na Smartinski cesti. Prosimo vse člane sigurne udeležbe.

Naša iskreno ljubljena soproga, mati, sestra, sestrična, teta in svakinja, gospa

Pavla Miklauc roj. Ločnikar

nas je danes za vedno zapustila. Pogreb drage pokojnice se bo vršil v soboto, dne 6. februarja 1937 ob štirih popoldne iz mrtvaške veže, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1937.

Zaljujoči: Soproj ing. Pavel Miklauc in otroka Trude in Rolf, ter ostalo sorodstvo.

Umrla nam je Bogu vdano, po dolgem in mučnem trpljenju, naša ljuba in pre-dobra sestra, svakinja in teta, gospodična

Rutar Marija posestnica

danes zjutraj ob eni, previdena s tolažili svete vere. Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 7. februarja 1937 ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 47, na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo k večnemu počitku v rodbinsko grobnico. Vsem, ki ste jo poznali, jo priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. Maše zadržane se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana - Wien, dne 5. februarja 1937.

Ivan in Frane, brata, ter ostalo sorodstvo.

* KINO *
UNION
Petrograjski slavček
 Marija Cebotari in Svetislav Petrović
 Film poln raskoša, glasbe in lepe pesmi.
 MATINEJA ob 14.15
Rivijera ekspres
 Rihard Romanovski, Jari Ludvig Usteh, Charlotte Susa.
 TEL. 21-24
MATICA
 Danes poslednjič!
Maryša
 Jirina Stepančičova, Jaroslav Vojsa, Vladimir Boraky
 TEL. 27-30
SLOGA
 Vesela muzikalna komedija
Ugrabljenje
 Gustav Froelich in Marieluise Claudius
 MATINEJA ob 14.15
Povratak k sreči
 Lulise Ullrich, Paul Hörstiger, Heino Kührman.
 Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Stanovanja
 Od Ljubljane pa do Kranja točen ličel stanovanja, le zakaj ne inseriraš!
Trisobno stanovanje
 oddam. Sv. Petra cesta 14. trgovina. (6)
Enosobno stanovanje
 podprtično — oddam z marcem v Mostah, Detelova 8. (6)

Prodamo
Volna, svilna, Lombaž
 stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana - Zidovska ul. in Stari trg.
Na vsa zimska oblačila
 dajemo 15—20% popusta Pri Prekerju, Sv. Petrova cesta 14. (1)

Suha drva
 kolobarje, la trboveljski premog brez prahu nudi **L. Pogačnik** Beheričeva 5 Telefon 20-30
Graščina Križovljan grad
 pošta in železnica Ormož, proda 397 močnih hrastov na panju, katere se lahko ogleda dnevno. Ponudbe oddati graščini do 20. februarja 1937. (1)

KDOR HOČE DOBRO IN POCENI KUPITI, MORA NA KRISPERJEV
SEJEM PRITI!
 Moški čevlji z usnjatim podplatom Din 69— za časa sejma samo DIN **63—**
 Ženski čevlji z usnjatim podplatom Din 59— za časa sejma samo DIN **54—**
ANT. KRISPER
 LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Meteor pade z neba

27.
 Naskok!
 Čez dobro uro je Tinček s svojimi tovariši srečno priveslal do samotnega otoka, na katerem je bil skrit sovražnik z ukradenim meteorjem.
 »Na cilju smo!« je zakričal Tinček in prvi planil na kopno.
 »V tem smo si edini vsi, da otoka ne zapustimo prej, dokler si meteorja ne priborimo nazaj, — kajne, tovariši?«
 »Tako je!« so dečki zagrmeli v zboru in se mogočno potrkali na prsi. »Naj odloži pest! Z naga je naša!«
 »Torej — naskok!« je zapovedal Tinček in stekel naprej kot vihra.
 Dečki so mu brez obotavljanja sledili.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo tako pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računata enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Denar
 Al. Planinšek,
 koncesionirana trg. agencija v bančnih in kreditnih poslih, v Ljubljani — Beethovnova ulica 14-1. Telefon 35-19 — vnovčevanje denarnih zavodov najbolje, takoj v gotovini, vedno najkvalitetnejši. Vse informacije brezplačno. (d)

Glasba
 Gramofonske plošče slovenske pesni, harmonika, plesni in filmski šlagerji samo do Din 30.— Vzememo v račun tudi stare plošče
elektroton
 PASAŽA NEBOTIČNIK

Hranilno vlogo
 Ljudske posojilnice v Celju ali Ljudske posojilnice ljubljanske, v znesku 200.000 Din, kupim in plačam v polni vrednosti v enem letu. Dam tudi popolno jamstvo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Posestvo 500.000« 1798.

Posestvo
 pet oralov zemlje in gozda — ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 369. (d)

Večjo vlogo
 Zadrudne zveze ali njenih članic plačamo v polni vrednosti proti daljšerodnemu mesečnemu odplačevanju ali v obliki trajne mesečne rente po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vloga v vsaki višini« št. 1796. (d)

Parcela
 blizu tramvaja, v Sisk, primerna za vsako stavbo, napredaj. Natančnejše poizvedbe v Zg. Sisk pri g. Opeka. (d)

Družabnika ali pomočnika
 s svojo obrtjo, sprejemem za trgovino z meš. blagom. Nastop takoj. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Trgovina« št. 1746. (d)

Hiša
 z dobro vpeljano gostilno, na prometnem kraju, z lepimi gospodarskimi poslopji in z zelo lepo urejenim sadnim vrtnom — ugodno naprodaj. Več se izve pri Ambrožič Vinku, Gornji Logatec. (p)

Službe iščejo
 Samostojna kuharica
 ki opravlja tudi vsa ostala hišna dela, želi spremeniti mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dve osebi« št. 1795. (a)

Pohištvo
 Mrtvo je telo brez duše, mrtva brez pohištva saba, uridi k nam, pogledaj in pa hvaležen boš do grba
 izdelane po najnovejših načrtih ima na zalogi Berlič, pohištvo, Zapuže Ljubljana. (8)

Med tekom so se Tonček nenadoma naježili lasje.
 »Ali slišate?« je ves prestrašen vzkliknil.
 Dečki so obstali in prisluhnili. Prečudno sikajoči glasovi so jim udarili na uho.
 »Nemara nas sovražnik čaka v zasedi?« je zaskrbelo Debeluharja in srce mu je kar koj padlo v junaške hlače.
 Tedaj sta izza bližnjega grma priručali dve raci.
 »Ho, ho,« se je veselo zasmel Tinček. »Torej to je sovražnik v zasedi! No, vi ste mi pa res junaki! Ze rac se bojite, kaj šele bo, ko zagledate Škorpiona in Gorilo!«
 »Kdo pravi, da se rac bojimo?« ga je ogorčeno zavrnil Tonček.
 »Niti medveda se ne bojimo!«
 »Tako je!« mu je junaško pritrtil Debeluhar in srce naskrivaj hitro spet položil na pravi kraj.
 »Dovolj prilike bosta še imela, da pokažeta, kaj zmoreta!« je rekel Tinček in velel: »Torej naprej, hrabra vojska!«

storilo. In pozabljal bo pomalem na svojo nesrečo. — Za Skota ne govorim slabo, sestra Gray, kajne,« se je nasmehnil.
 Toda Jani ni bilo do smeha. Bila je zanjo prežalostna podoba, če si je v duhu predstavila slepega Gartha, kako sedi pri klavirju in sklanja svojo lepo glavo nad klaviaturo ter tipaje išče zarez pri srednjem C.
 »Tako,« je nenadoma udaril v njene misli glas doktorja Mackenzia, »in zdaj, sestra Gray, mislim bo prav, če vas odvedem h gospodu Dalmainu.«
 Jana je čutila, kako ji je vsa kri zginila iz obraza in zaplala proti srcu, da je skoro čula, kako je bilo. Vendar se je obvladala in čakala.
 Doktor Mackenzie ji je položil roko na ramo.
 »Pojdiva k njemu, sestra. Sprva govorite tako malo sot le mogoče. Mislite na to, da vsak nov, nenavajen glas, ki plane v njegovo temo, povzroča bolniku strašne muke. Govorite torej tiho in malo, in vsemogočni Bog naj vam vdahne pravo pamet za vaše ravnanje!«
 Nekaj častitljivega je prevzelo majhno zdravnikovo postavo. Ko je šla za njim je razločno čutila, da se notranje opira nanj in da jo njegova prisotnost krepi. Njegove zadnje besede, podobne molitvi, so ji vllile novega poguma. S trdnim, vendar neslišnim korakom je šla za doktorjem Mackenzijem v sobo, kjer je brz moči, slep in izkažen ležal njen Garth Dalmaine.

Barclay: 37
Rožni venec
 Roman.
 »Ali igrate na klavir?«
 »Nekaj malega,« je odvrnila Jana.
 »In gotovo tudi nekaj malega pojete?« je vprašal mali mož.
 Jana je prikimala.
 »V tem primeru vam odločno svetujem, draga gospodična, da gospodu Dalmainu niti nekaj malega ne igrate niti nekaj malega ne pojete,« je dejal doktor.
 »Če človek vidi, že se prenese, če mu kdo nekaj malega igra, in mu dokazuje, kako malo je tisto nekaj malega; medtem gleda namreč lahko okoli sebe in se zabava s čim drugim. Pri slepcu, in še pri umetniku povrh, ki je silno živčno občutljiv, takega poskusa ne smemo tvegati. Se znoreti bi utegnil pri njem. Zal mi je. gospodična, ako se vam zdim nevljuden, toda bolnikovo zdravje je prvo.«
 Jana se je nasmehnila. Doktor Rob ji je ugajal bolj in bolj.
 »Varovala se bom, da bi mu igrala ali pela,« je rekla prijazno.
 »Dobro,« je odvrnil doktor Mackenzie. »Toda nekaj bi sčasoma smeli poskusiti. Če bo kdaj prav pri volji ga odvedite h klavirju in mu pripravite udoben, toda varen sedež. Na klavirju mu z zarezavo označite srednji C. Potem naj izlije svoje prepolno srce in vse, kar ga zdaj teži, v glasove. Videli boste, da se bo predajal tem užitkom po cele ure in dobro mu bo

da sta bila luč in tema zanj eno in isto in da mu sonce s svojimi zdravnimi in poživiljajočimi žarki ni moglo nič škodovati pač pa koristiti.
 Po njegovi zahtevi so mu postavili postelj v skrajni kot sobe, najdelj od vrat, kamina in oken in s stranico ob steni, da jo je mogel otipati in se zavarovati po svoji volji pred pogledi prisotnih v sobi; tako je ležal tudi zdaj z obrazom proti steni in se ni ganil, ko sta prišla v sobo zdravnici in Jana.
 Doktor Mackenzie je stopil k postelji in položil desnico bolniku na ramo. Svoj nekoliko prodirni glas je pritalil in govoril tako božajoče in tiho, da Jana tega skoro verjeti ni mogla, če se je spomnila, kako je malo prej ostro sekal besede, ko je bil dajal navodila njej.
 »Dobro jutro, gospod Dalmain,« je dejal. »Simpson mi je sporočil, da ste noč izvrstno prebili, tako dobro kot še nikoli doslej. To me veseli. Menda vam je dobro delo, ker je odšel strežnik in vam je pomagal samo sluga. Strežnik hoče dostikrat preveč narediti in vznemirja baš s tem človeka. Danes sem vam privedel osebo, ki vam bo vedno uslužno v pomoč, ne da bi vas nadlegovala — o tem sem prepričan. To je sestra Rožamarija Gray, ki vam jo pošilja gospod Deryck Brand, da vam bo delala družbo, opravljala pošto in brala, z eno besedo, da vam bo pri roki za vse, česar boste želeli, dvoje novih oči, bi rekel, z razsodno pametjo in dobrim, sočutnim ženskim srcem, ki vodi um in ga nadzoruje. Sestra Rožamarija Gray stoji tu ob meni pri postelji, gospod Dalmain.«
 Z bolniške postelje ni bilo nobenega odmeva. Bolnik je potipal z roko po steni in jo spustil potem spet onemoglo na odejo.

TUDI TI SE POSLUŽI NAŠIH
 malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopotnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovencu« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

Zahvala
 Ni nam mogoče zahvaliti se vsakemu posebej za številne dokaze iskrenega sočustvovanja ob smrti naše predobre in ljubljene mame, gospe
Terezije Vrabc
 katere smo prejeli od vseh strani. Prosimo vse, ki so nam stali ob bridki uri ob strani, da blagovolijo sprejeti našo srčno zahvalo. Lep pogreb, številni venci in izrazi sožalja pričajo, kako je bila naša blagopokojna mama priljubljena pri vseh. To nam je v največjo tolažbo pri naši težki izgubi.
 Ljubljana, dne 7. februarja 1937.
 V globoki žalosti:
 Ina Strojanzek, trgovka, in ostalo sorodstvo.

Ivana Mayer
 učiteljica v pokoju
 danes zjutraj, previdna s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 7. februarja 1937 ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, v Stožicah št. 91, na pokopališču pri sv. Juriju v Stožicah.
 Ljubljana - Stožice, dne 5. februarja 1937.
 Zalujoča Dragica Gražner - Hromec, pohčerjenka, Ivan Hromec, župnik v pokoju, brat.
 Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Ljubljana.

Celoletna naročnina na:
 Leposlovnico in Ljudsko knjižnico Din 23.—
 Zbirko domačih pisateljev Din 11.—
 Zbirko mladinskih spisov Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA